יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 152 | Łódź, Poniedziałek, 3 lipca 1933 r. | עלפטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג, ט׳ תמוז תרצ״ג | № 152

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריסאווער 21, טעל. 224-71

סאוריעטען, פוילען און קליינע אנטאנט

זענען גרייט אונטערצושרייבן צווישען זיך א שלום-אפמאך

פאריז, 2. (ספ. טעל.)

„האוואס" איז מודיע וועגען אן׳אפמאך צווישען די סאוויעטען און דער קליינער אנטאנט, פולען אויף טערקיי מכוח דער פעסטשטעלונג פון דעם בעגריף „אנפאלער".

דער קאמוניקאט שטעלט פעסט, אז דער דאזיגער אפמאך האט א פרינציפיעלע בעדייטונג פאר דער קאנסאלידירונג פון׳ם שלום אין מזרח-אייראפע.

לאנדאן, 2. (ספ. טעל.) דער סאציאליסטישער „דיילי העראלד" ברענגט א ידיעה, וואס זאל שטאמען פון א זעהר זיכערער קוועלע, אז א בייזער מזרח-אייראפעאישער פרידענס-פאקט איז שוין גרייט צום אונטערשרייבען.

דעם דאזיגען פאקט שליסען צווישען זיך: ראטען-פעראיינען, פולען און די מלוכות פון דער קליינער אנטאנט.

מען רעכענט, אז דער פאקט וועט אונטערגעשריבען ווערען סוף וואך אין לאנדאן.

די מלוכות, וואס זענען פעראינטערעסירט אין דעם דאזיגען פאקט דריקען אויס דעם פערלאנג פון דערהאלטען דעם שלום און פערפליכטען זיך, קייבאל נישט אהויסצוטרעטען אגרעסיוו.

אלס אנאנפאלער, וועט, לויט דעם פאקט, בעטראכט ווערען יעדער מלוכה, וואס וועט:

1) דורכקלערען א קריג דער צווייטער מלוכה;

2) איבערשרייטען דעם טעריטאריום פון אן׳אנדער מלוכה,

3) בעפאלען שיפען און אנדערע אפלאנען פון אן׳אנדער מלוכה,

4) בלאקירען די ברעגען, אדער פארטען פון אן׳אנדער מלוכה,

5) טאלערירען אויף איהר טעריטאריום בעוואפנטע אָרגאניזאציעס וואס זייער ציעל איז צו אראָפּוואַרפען די רעגירונג וואס עקזיסטירט אין אן׳אנדער מלוכה, אדער — דאס אפרייסען פון א טייל טעריטאריום.

גלייכצייטיג זענען ליטווינאוו און טיטולעסקו דערגאנגען צו א הסכם וועגען דער פארמול בנוגע בעסאראביען.

דער טעקסט פון דעם פאקט איז איבערגעשיקט געווארען צו בעזונדערע רעגירונגען, און נאכ׳ן פער אייגהייטליכען א רייה פונקטען פון קלענערער בעדייטונג זאל דער פאקט שוין די טעג פארפירט ווערען.

די ידיעה פון „דיילי העראלד" האט געמאכט א שטארקען רושם אין די דיפלאמאטישע קרייזען.

פראג, 2. (ספ. טעל.) אויף די פיל אנפראגען מצד פרעסע-פארשטעהער וועגען דעם שלום-פאקט, צווישען די סאוויעטען, פולען און דער קליינער אנטאנט, האט דאס טשעכישע אויסלאנד-מיניסטעריום געגעבען פערט, אז אין די נאהענטסטע שעה׳ן דארף דערשיינען אן׳אפיציעלער קאמוניקאט וועגען דעם דאזיגען ענין.

פאריז, 2. (ספ. טעל.) צוגלייך מיט דער גליקליכער פערענדיגונג פון׳ם רומעניש - סאוויעטישען סכסוך ווערט דאָ גערעדט וועגען אונטערשריבען א נישט-אגרעסיע פאקט צווישען סאוויעטען, טשעכיען און יוגאָ-סלאוויען.

דאס וועט אין רעזולטאט ברענגען צו אנערקענען סאוויעט-רוסלאנד דע׳יורע און דער פאקטא מצד די מלוכות פון דער קליינער אנטאנט.

ליטווינאוו איז אויך געלונגען צו קומען צו א הסכם מיט ענגלאנד, דער אימפארט-פערבאט וועט דורך בילדע צדדים אָפּגעהויבען ווערען.

בערלין, 2. (ספ. טעל.) די ידיעה וועגען א הסכם צווישען סאוויעטען, פולען און די קליינע אנטאנט, וואס איז אין רעזולטאט ברענגען צו אנערקענען סאוויעט-רוסלאנד דע׳יורע און דער פאקטא מצד די מלוכות פון דער קליינער אנטאנט.

ליטווינאוו איז אויך געלונגען צו קומען צו א הסכם מיט ענגלאנד, דער אימפארט-פערבאט וועט דורך בילדע צדדים אָפּגעהויבען ווערען.

בערלין, 2. (ספ. טעל.) די ידיעה וועגען א הסכם צווישען סאוויעטען, פולען און די קליינע אנטאנט, וואס איז רעזולטאט ברענגען צו אנערקענען סאוויעט-רוסלאנד דע׳יורע און דער פאקטא מצד די מלוכות פון דער קליינער אנטאנט.

ארעסטירט דער גענעראל-דירעקטאר פון קרולעווסקא הוטא

קאטאוויץ, 2 (טעלעפאניש)

אויפ׳ן אויפטראג פון׳ם פראקוראר פון היגען קרייז-געריכט איז שבת ארעסטירט געווארען דער גענעראל-דירעקטאר פון קרולעווסקא-הוטא בערנהארד און דער בעאמטער פון דערזעלבער הוטע מארטשינעק.

עס ווערט זיי פארגעווארפען מאלווערזאציעס ביי אויסלאנד-צושטעלונגען.

די ארעסטירטע האט מען אריינגעזעצט אין טורמע.

די ארעסטירטע האט מען אריינגעזעצט אין טורמע.

די פרטים פון דער אפערע ווערען דערווייל געהאלטען בסוד.

דער ארעסטירטער דיר. בערנהארד איז איינער פון די בעדייטענדסטע ווירטשאפטליך-פאליטישע פערזענליכקייטען אין שלעזיען.

ער איז בעקאנט אלס האקאטיסט, וועלכער האט אויב אין די לעצטע יאהרען געשפילט די ראלע פון׳ם נישט געקרוינטען קעניג פון דער שלעזישער איגדוסטריע.

ער איז „די רעכטע האנד" פון׳ם בעקאנטען דייטשען מיליאנער פליק — א נאהענטען מקורב פון היטלערן.

שארפע פעראורדנונגען איז עסטרייך געגען דער היטלער-ארבייט

וויען, 2 (ספ. טעל.)

די שארפע פעראורדנונגען פון עסטרייכישען מיניסטארען-ראט זעהען פאר שטארקע שטראפען געגען אלע אונטערנעהמונגען, וועלכע וועלען אויף א וואס׳ער נישט אופן מיטהעלפען דער היטלער פראפאגאנדע.

אזוי וועלען תיכף אָפּגענומען ווערן די קאנצעסיעס ביי די דרוקערייען, וואס וועלען דרוקען היטלער-צייטונגען, אדער היטלער-פראקלאמאציעס, א. א. וו.

עס ווערען אויך ווייטער דורכגעפיהרט ארעסטען.

א פערפלייצונג איז הוצול-שטשיזנע

קאסאוו, 2. (ספ. טעל.)

צוליב די דויערנדע רעגענס אין הוצולשטשיזנע, זענען א סך טייכען און בערג-שטראמען אויסגעלאפן פון די ברעגעס און אנגעמאכט בעדייטענדע הזיקות, בעזונדערס שטארק האט געליטען דער וועג, וואס בויט זיך צווישען זוראכטא און זשאביע.

דעמאלירט א סינאגאגע און געבראכן שויבן אין יוד. הייזער

פיהרער פון נאצי ענטשולדיגט זיך פאר דער יודישער קהלה

בערלין 2. (יט״א טעלעגראפיש). א גרופע שטורמיסטען איז אנגעפאלען אויף דער סינאגאגע פון שטעטל הינדענבורג (דייטש-אויבערשלעזיען).

די סולטאנעס האבען אויסגעהאקט די שויבען און דעמאלירט די סינאגאגע. זיי האבען אויך דעמאָ לירט די יודישע הייזער׳ וואס געפינען זיך אין שכנות פון דער הינדענבורגער סינאגאגע.

נאכ׳ן איבערפאל האט דער פיהרער פון די אָרטיגע נאציס טעלעפאניש אויסגעדריקט דער יודישער קהלה בעדויערען און פערזיכע״ט, אז דאס וועט זיך שוין מעהר נישט איבערחזרן.

זאל „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20.

מארגן, דינסטאג, ד. 4 יולי, 8 אוונט קומט פאר

א פארלעזונג פון חבר

י. כמורנער (וואַרשא)

א.ד.ט.: „דער ציוניסטישער מארגן"

אין שייך פון נאכ׳מלחמה׳דיקער פאלעסטינע-פראקט׳ק"

בילעטן פון 50 גר. ביז 1 זל. צו באקומען אין קאסע פון „פילהארמאניע". הנחה-בילעטן פאר פאר״טי-מיטגלידער און צוקונפטיסטן — אין „ערבעטער-הויזקל".

„כדי אויף להבא צו שיצען"...

אינסברוק (יט״א) די יודישע עקזאמינאציע-קאמיסיעס ביי אלע פרייסישע אָבער-לאנדעס געריכטען האבען בעקומען אנ׳אינסטרוקציע „פרינציפיעל נישט צוצולאזען קיין יודען צו די רעפעראנדאר-עקזאמענס, כדי אויך אויף להבא צו שיצען די פרייסישע יוסטיץ פון פאלקס-פרעמדע השפעות

דער איינציגער קאנצערט אין לאדז!

די פערוואלטונג פון דער „תלמוד-תורה" ע״ש הרהגה״צ רבנו אליהו חיים מייזל זצ״ל, מאכט בעקאנט דער עפענטליכקייט, אז נאך גרויסע מיה און אנשטרענגונג איז געלונגען איינצולאדען דעם וועלטבעריהמטען

קינסטלער-חזן ר׳ ישראל ארטער פון האנאווער

וועלכער קומט די טעג נאך לאדז, און וועט געבען איין איינציגען קאנצערט פון יודיש-רעליגיעזער מוזיק לטובת דער „תלמוד-תורה" של הרהגה״צ רב׳ אליהו חיים מייזל זצ״ל.

דער קאנצערט קומט פאר אין פילהארמאניע-זאל, מיטוואך,

פ׳ בלק, י״א תמוז, דעם 5 יולי 1933. ביים קלאוויר: פראפ. ט. רידער.

ביליעטען-פערקויפסשטעלען: 1) ה׳ ליטמאן, פיעטריקאווער 32, קאלעקטור; 2) פעראייניגטע פליישער, זגערזשער 2, וואורשט-געשעפט; 3) אין די וואורשט-געשעפטען: דיאמאנט, נאוואמיעסקא 24; 4) ס. דישקין, נאוואמיעסקא 13; 5) ס. דישקין, פיעטריקאווער 25; 6) ס. דישקין, פיעטריקאווער 51; 7) בערקאל עס אלשער, פיעטריקאווער 43; 8) סאבריקס-לאגער; 8) דולא זשעלאנא 35 עק פאנסקא, טאבאק-געשעפט; 9) שאפירא, אלטשטאט 12 צוקער-געשעפט; 10) לעדערמאן משה, גייערס מארק 3 קאלאניאל-געשעפט; 11) בערקענפעלד, וואלבארסקא 25 בילדער-געשעפט; 12) תלמוד תורה יעקובא 6. אין טאג פון קאנצערט נאר ביי דער קאסע פון פילהארמאניע פון 10 א זייגער פריה.

דייטשלאנד בעוואפענט זיך

די איינציגע אינדוסטריע, וואס פראספערירט

שטראסבורג, 2. (ספ. טעל.)

די דייטשע רעגירונג פירט אדורך אינטענסיוו די בעוואפענונג אין יעדער מין געזעהר.

עס אַרבייטען פיבערהאפט די פאבריקען פון שווערער אַרטילעריע און פון סם־ענדיגע גאזען.

אין אַלע געביטען פון דער דייטשער אינדוסטרי הערשט אַרבייטסלאָזיגקייט אַ חוץ אין די פאַבריקען פון געוועהר. פון כעמישע אַרטיקלען און פון קאוטשאָבילען.

בעזונדער אויפמערקזאַמקייט ווערט געלייגט אויף דער פּראָדוקציע פון אַעראָפּלאַנען.

ענטוואפענונג פון ס. א.

גרויסער בונט אין די היטלעריסטישע באיובקעס

ווין, 2. (ספ. טעל.) די ענגלישע פּרעסע האָט נעכטען געבראַכט סענסאַציאָנעלע ידיעות וועגען בונטען און רעוואָלטען צווישען די היטלעריסטישע שטורם־אָפּטיילונגען (ס. א.)

די שטורמיסטען בונטעווען זיך, הלמאי מ'האָט זיי פערפיהרט מיט צוזאָגעכצען בעת אין דער אמתן האָבען בלויז די אָנפיהרער בעוויזען צו בעקומען גוטע און בעצאהלטע פּאָסטענס, און געוועהנליכע פּאַרטיי־מיטגלידער זענען געבליבען אויף אויף ווי טער אַרבייטסלאָז.

אַזעלכע בונטען זענען פאָרגעקומען אין מיונכען, דרעזדען, אין בערלין, און אַ רייה היטלעריסטישע ס.א.־פאָרמאַציעס זענען דורך „זיכערע מעגשען" ענטוואָפנט געוואָרען.

פון פראַנקפורט־ביים־מיין זאָל מען אַפילו האָבען אַרויסגעשלקט צו היטלערן פאָלגענדען טעלעגראַפישען אולטימאַטום.

„די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישע שטורם־אַפּטיילונגען אין פראַנקפורט־ביים־מיין פאָדערען די אַדורכפיהרונג פון'ם אָנגעבאָטענעם נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישען פּראָגראַם אין דעם 4־יעריגען סאָציאַליסטישען פּלאַן, מיר וואַרטען אויף אַ'עצט פער אין משך פון דריי טעג".

שווער פערוואונדעט צוויי יודישע סוחרים איז מזרח־פּרייסען

בערלין, 2 (יט"א טעלעגראַפיש)

פון אַלענשטיין (מזרח־פּרייסען) טיילט מען מיט, אז דאָרט זענען 2 יודישע סוחרים, מאקס לעווי און אַרטור ראָזענטאַל שווער פערוואונדעט געוואָרען און זענען אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאַל.

אין אָפיציעלען בעריכט ווערט געזאָגט, אַז די יודען זענען פערוואונדעט געוואָרען בעת אַ סכסוך מיט אַ'אָפיציר.

יודישער וועלט־קאנגרעס ווערט געדופען פון יודען

ענטפער פון „דזשאינט" דעם „מאנטשעסטער גארדען"

לאָנדאָן, 2 (יט"א טעלעגראַפיש)

דער דזשאָינט־רעליעף־קאָמיטעט, האָט אַרויסגעגעבען אַ קאָמוניקאַט אַלס ענטפער אויף אַ'אַרטיקעל אין „מאַנטשעסטער גארדען", וועגען דעם פאַרשטעהענדען יודישען וועלט־קאָנגרעס. אין דעם קאָמוניקאַט ווערט אינטערעסאַנט, אַז דער קאָנגרעס ווערט געדופען דורכאויס פון יודען מחמת לויט דעם אַרטיקעל אין „מאַנטש. גארדען" קומט אויס ס'עקזיסטירט אַ'אָרגאַניזאַציע. וועלכע פיהרט אָן מיט דער דאָזיגער יודישער פּאָליטישער אַקציע – אַזאַ אָרגאַניזאַציע עקזיסטירט בכלל נישט.

מוסאליני וועט ווערט פרובעז אנדערש

אַ'ענטוואפענונג־בעגעגעניש אין רוים

בערלין, 2. (ספ. טעל.)

„קרייץ־צייטונג" איז מודיע פון רוים, אַז מוסאָליני האָט בדעה נאָך די מיסע־פאָלגע פון דער ענטוואָפנונגס־קאָנפערענץ, אויסצוצען די מעגליכקייטען, וואָס ווערען פאָראויסגעזעהען אין דעם פאַקט פון די פיער גרויסמאַכטען אין אַדורכפיהרען געשפּרעכען מכוח דער ענטוואָפנונג אין דער סביבה פון די פיער קאָנטראַהענטען פונ'ם פאַקט.

מוסאָליני זאָל פאָרלייגען אַז די בעגעגעניש זאָל בקרוב פאָרקומען אין רוים.

פאז פאפענס מפלה איז וואטיקאן

ווין, 2. (ספ. טעל.)

פון רוים מעלדעט מען:

די אונטערהאַנדלונגען פונ'ם וויצע־קאַנצלער פאָן פאַפען מיט'ן מלוכה־טעקרעטאַר, קאַרדינאַל פאַצעלי האָבען זיך אָפּגעריסען.

עס האָט זיך געהאַנדעלט מכוח אַ קאָנקאָרדאַט פון דייטשלאַנד מיט'ן וואַטיקאַן.

די סיבה פון פאָן־פאַפענס מפלה מעזאַרף מען צו זוכען אין די אינערליך־פּאָליטישע געשעהענישען אין דייטשלאַנד, ובפרט אין היטלערס האַלטונג בנוגע דעם צענטרום פון דער בייערישער פאָלקס־פּאַרטיי און די קאַטוליש אָ־גאַניזאַציעס, וועלכע האָט אַרויסגערופען דעם אומצופרידן פונ'ם וואַטיקאַן צו דייטשלאַנד.

די מפלה פון פאָן פאַפענען, אין רוים, זאָל פאַר איהם גופא האָבען אַ'ערנסטען רעזולטאַט.

א דעליקאטע וואַרנונג

אינסבּרוק (יט"א) די פרו'ען־בעאַמטינס פון דעם הוגענבערגישען קלאַרקאָנצערן „אופא" האָבען בעקומען אַ וואָרנונג פון דעם באַצירקעמערל אין קאָנצערן אַז די בעאַמטינס, וואָס וועלען שטעהן אין וועלכען עס איז קאָנטאַקט מיט יודישע מענער, וועלען בעקומען אויסגעבּרענט אויפ'ן שטערן די איניציאַלען „י. ה." וועלכע בעדייטען — „יהודה הוה".

היינט און פאלג. טעג!

דאָס פאַריזער נעשלעכטס־לעבען אין שפּיגעל פון פילם לויט Carmini א.נ. Gallonne

צופעליגער זוהן

פיקאַנט, פול הומאָר, פילם פון לעבען פון מענשען אהן מאָרגן.

אין די הויפּט־ראָלען:

ANNABELLA, ALBERT PREJEAN

אויסער'ן פּראָגראַם: פלאַנג־צוגאַבע און לאַנד־אַקטואַליטעטען.

אנהייב פון די סעאַנסען אין גיוו. טעג 5 נאַכמיטאָג, שבת און זונטאָג 1 בייטאָג. הוחה־בילעטען גילטיג אָהן בעגרענצונגען. פּאָפּולערע פּרייזען פון די פּלעצער.

דער וואלוטע־פּלאנטער

וואס דער פּרעז. רוזוועלט איילט זיך נישט אויפצוקניפּן

לאָנדאָן, 2 (ספ. טעל.)

אין די בריטישע קרייזען הערשט אַ'אָפּטימיזם בנוגע די מעגליכקייטען פון געפינען אַ הסכם מיט אַמעריקא אין דער פראַגע פון אַ מערשטענדיגונג לגבי דער איבערפליסיגער פּליקטאַציע פון די וואלוטעס.

פון דער ענגלישער זייט ווייזט מען אָן, אַז רוזוועלט האָט נישט אפּראָבירט די פּראָפּאָזיציע אין איהר איצטיגער פאָרם, און דערפון איז צו דריינגען, אַז אין אַ'אנדער פאָרם וועט ער זי יאָ בעשטעטיגען — אין אזא פאָרם, וואָס וועט זיין געוואונשען פאַר אַמעריקא.

אין די פראַנצויזישע קרייזען האָט היינט אין דערטריה, להיפוך, געהערשט אַ שטאַרקער פעסימיזם בנוגע דער מעגליכקייט פון אַ הסכם מיט אַמעריקא און אַ פעראיינהייטליכונג פון די פאָסטוולאַטע.

עס הערשט די איבערצייגונג, אַז די אויפקלערונג פון דער סיטואַציע קאָן מען נישט פריהער דערוואַרטען, ווי אין דעם קומענדיגען מיטוואָך.

ניו־יאָרק, 2 (ספ. טעל.)

דאָס אָפּוואַרפען דורך רוזוועלט'ן די רעזאָלוציע פון די מלוכות וועגען דעם גאָלד־פאַריטעט ווערט דורך די וואַשינגטאָנער קאָרעספּאָנדענטען בעטראַכט אַלס אַ'אַרויסרוף צו פראַנקרייך, אָדער אַלס בעמיהונגען צו פערשפּעטיגען אויף עטליכע טעג מיט דער ענטגילטיגער דעציזיע ביז וואַנען דער דאָלאַר וועט פאַלען ביז דער מדרגה, וואָס וועט זיין ענטשפּרעכענד פאַר אַמעריקא.

לאָנדאָן, 2 (ספ. טעל.)

די גרופּע מלוכות, וואָס קאָנפערירט וועגען דעם איינהאַלטען דעם גאָלד־פאַריטעט קאָן נישט אָננעהמען קיין בעשלוס כל זמן עס וועט נישט בעצייכענט ווערען די שטעלונג פון ענגלאַנד און די בעדינגונגען פון וועלכע רוזוועלט מעכט אָפּהענגיג דאָס אָננעהמען די בעליינטע דעקלאַראַציע.

מחמת דעם, וואָס רוזוועלט פּאָליטיק איז נישט אין איין קלאַנג מיט דער שטעלונג פון די גאָלד־פאַריטעט־מלוכות, וועט די דאָזיגע שטעלונג אָפּהענגיג זיין פון ענגלאַנדס שטעלונג, אונאָפּהענגיג דערפון, צי ענגלאַנד וועט יאָ מסכים זיין מיט אַמעריקאַ, צי נישט.

אַזוי ווי מ'ווייסט נאָך נישט ווי אַזוי ענגלאַנד וועט האַנדלען מכוח דעם ענטפער פון רוזוועלטן, האָבען די זעלבע מלוכות בעשלאָסען ווייטער צו פיהרען די פּאָליטיק פון דער ביזאיצטיגער קאָנפערענץ, ד. ה. בשותפות אַרויסצוטרעטען אין שוץ פון די וואלוטעס, וואָס שטיצען זיך אויף גאָלד.

Dr. L. Czarnożył

אַרדינירט אין זומער־סעזאָן — אין —

CIECHOCINEK

willa Kościuszko.

קומט אין איבערצייגט אייך אין ערשטקלאַסיגען קאַפע

„Atlantic"

פיעטריקאָווער 48, טעל. 162-11

וועלכע גיט אַרויס טעגליך געשמאַקע

יאַרסקע מיטאָגעז

מיט אַ גרויסען אויסוואהל פון פערשיר. שפּייזען מיט'ן גאַנצען ענטשפּרעכענדען קאָמפּאָרט

צום פּרייז פון 2 זל.—2.25 זל.

פריהשטיק 1.30

אוועגדברויט 1.30

סאָלידע, שנעלע און רעיקע בעהשגרלונג! מיט אַכטונג

די פערוואַלטונג.

צו די ה"ה גנבים!

נעכטען האָט מען מיר פון מיין וואוינונג קילינסקיעגאָ 50 אַרויסגע'גנב'עט 2 מאַרינאַרקעס, ווי אויך פערשידענע דאָקומענטען און עטליכע וועקסלען. די ה"ה גנבים ווערען געבעטען געגען גוטער בעלוינונג אָבצוברענגען די אַלע זאַכען אויפ'ן אָנגעוויזענעם אַדרעס צו שטערן, אייזען־געשעפט.

דיסקרעציע געזיכערט. 3509

אַכטונג!

יודישע וואַליפיצירטע

וואַרשט־אַרבייטער

ווערען געזוכט ביי דער פירמע

ס. דישקין,

לאָדז. פיעטריקאָווער 8.

ווער ס'וויל פאהרען סיין

ארץ־ישראל

בילינ עקספּעדירען באַגאַזש אָדער סחורות, בכלל זיך אינפאָרמירען, קאָן קומען אין „תוצרת ארץ־ישראל", שרוד־מיעסקא 3 טעגליך פון 10—1 און 4—7. 8־ונג נעכטסטע עקסקורסיעס איוליפּיען־שערפּיען

פאַר

נאָלד, ביזשוטעריע

און לאַמבאַרד־ווויטעס

צאָהלט די העכסטע פּרייזען

איזידאָר פּיאַלקאָ

פיעטריקאָווער 7.

מיין פריינדין

זלדה לויפער

צוליב'ן טויט פון איהר

שוועסטער נ"ע

מיין טיפסטען מיטגעפיהל.

זיי געטרייסט!

בנימין זילבערבערג.

גענג שווייס פון די פיס

צו בעקומען ביים צייטונגס־פערקויפער וועלניאַרז, סטאַרי ריגעק 1.

אויגען־קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאָווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אָן שטענדיגע אויגען־קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אָוונד.

Dr. med.

Haltrecht

ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט־און געשלעכטס־קראַנקהייטען

פיעטריקאָווער 10, טעל. 245-21

צוריקגעקעהרט

נעמט אָן פון 8—11 פריה, פון 1—2 מיטאָג און פון 5—9 אָוונט. זונטאָג פון 10—1 בייטאָג

אַלע אַרט אַנאַליזען.

פאַר אַרבייטסלאָזע לעטשניצע־פּרייזן

מיין פריינדין

זלדה לויפער

צוליב'ן טויט פון איהר

שוועסטער נ"ע

מיין טיפסטען מיטגעפיהל.

זיי געטרייסט!

בנימין זילבערבערג.

רגשי תנחומים מקרב לב לפקידת לשכת הקרן הקימת לישראל

הח' זלדה לויפר

למות אחותה ז"ל

בעבודתך למען גאולת אדמת ארצנו תנחמי!

ועד ההסתדרות הציונית בלודז

קרן קימת לישראל.

3575

חברה זלדה לויפר,

אתך אנחנו בצערך הרב למות אליך

אחותך ז"ל

חברי הלשכה הציונית בלודז

ביו־טעכניקער

זעמטליכע ביו־און קאָנצעסיע־פּלענער פערטיגט אויס פינקטליך, שנעל און סאָליד דערלאַנג גיעהריגער ביו־טעכניקער

י. פריבץ, זאַוואַדזקאַ 17

ב ע מ.: פון היינט אָן האָב איך נישט קיין שותף און אַרבייט אַליין. 3457

Dr.

Wajnberg

ספּעציאַליסט פון לונגען־האַרץ־און סקלעראָז־קראַנקהייטען

ציגעל־גאַס 11, טעל. 126-02

נעמט אָן פון 9—10 פריה, 3—4 און 8—9 אָוו.

ווייכטיג פאַר דער אַרימער לאַנדזער בעפעלערונג

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז אין ערעפענט געוואָרען דאָס

אַמבולאַטאָריום

„מלבוש ערומים"

שענסיעוויטשא 3/5.

וואו ס'ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ'ן אָרט. שיקט אויך אַרויס דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען

מיט וויזיטען אַהיים

נעהמט אויך אָן געבורטען און אַלע אַרט אַנאַליזען. מינימאַלע אָבצאָלונגען.

די פערוואַלטונג.

לאדז.
3 יולי 1933

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז.
3 יולי 1933

די קאנפערענץ קומט ווייטער פאר...

מאקדאנאלד זאגט צו א „העפ ענד"

די עקאנאמישע קאנפערענץ אין לאנדאן האט דערווייל געבראכט דעם איינציגן רעזולטאט, וואס די פעדעראליסטע שטאטען האבען זיך אפגעזאגט פון סטאבילזירען דעם דאלאר. די אפיציעלע מיט טיילונג וועגען אזאג, וועלכער שטעלט די קאנפערענץ אין א זעהר שווערער לאגע איז דורך די אמעריקאנער דעלעגאטען אויסגעארבייט געוואָרען אין משך פון עטליכע שעה ביינאכט און דאס רעדאגירען דעם בעשלוס האט געבראכט די אמעריקאנער אזוי פיל שווערינקייטען, אז זיי האבען אזש געמוזט בעהמען קאלטע וואנעס און דערנאך ווייטער ארבייטען אין די פיושאמעס. סוף־כל־סוף איז צוזאמענגעשטעלט געוואָרען א קאמוניקאט, וועלכער איז איבערגעגעבען געוואָרען די דעלעגאטען פון פראנקרייך, ענגלאנד און איטאליען. דער הויפט פון דער אמעריקאנער דעלעגאציע איז געווען זעהר נישט אנגענעהם איבעראשט, ווען נישט בלויז דער איטאליענישער פינאנץ־מיניסטער יונג און דער פראנצויזישער דעלעגאט באנע, נאר אויך מאקדאנאלד האט זיך קאטעגאָרישׁ אפגעזאגט צו געבען זיין אונטערשריפט אונטער דעם אמעריקאנער קאמוניקאט.

עס איז פולקאם באטיילין, וואס נאך דעם פעפעטליכען פון דאָויגען קאמוניקאט האט מען אנגעהויבען שטארק צו שמועסען וועגען איבערלעסען די קאנפערענץ, ווייל אהן דער סטאבילזאציע פון די וואלוטעס קאן נישט געלעזט ווערען קיין אריינע פון די קארדינאלע פראגען, וועלכע די קאנפערענץ האט צו ערלעדיגען ווי די פראגע פון פערקלענערונג, אפשאפונג פון די אימפארט־קאנטינגענטען פאר די בעזונדערע לענדער, העכערונג פון די הורט־פרייזען אויף רויה־שטאפען א. אז. וו.

סיי די פראנצויזען, סיי די איטאליענער האבען גאנץ קלאר געמאלדען, אז זיי זעהען ענטשידען געגען הויבען די פרייזען דורך אינפלאציע, אדער דורך פערקלענערען דעם ווערט פון געלד. און דערווייל האבען די אמעריקאנער אין זייער קאמוניקאט און אין אינספירירטע קאבלאגראמען פון וואשינגטאן אונטערגעשטראכען, אז זיי וועלען אייגעהאלטען אויף דער סטאבילזאציע פון דאלאר בלויז דאן, ווען די פרייזען אויפ'ן אינערליכען אמעריקאנער מארק וועלען שטייגען ביז צום ניווא פון יאהר 1926, ד. ה. ציוויפאכיג אדער דרייפאכיג. אמת, דער אמעריקאנער דעלעגאט האט ערקלערט אין פערזענליכע שמועסען, אז פרעזידענט רוזוועלט וועט נישט דערלאזען קיין אינפלאציע, און אז דאס דעכט, וואס איז אים געגעבען געוואָרען דורך קאנגרעס ארויסצולאזען אין פערקעהר נאך דריי מיליארד דאלאר וועט בלויז העכען אלס דראהונג איבער די אמעריקאנער בירגער און וועט זיי צווינגען, אויס מורא, אז זייערע געלד פערלירען דעם ווערט, צו קויפען סחורות און ווערטפאפירען און דאס וועט אריינטרופען אנ'אויפלעבונג אין דער ווירטשאפט, אבער מען קאן אבסאלוט נישט זיין זיכער, אז רוזוועלט וועט ווירקליך נישט אנקומען צו אינפלאציע און א חוץ דעם, האט בלויז די דראהונג פון אינפלאציע געטראכט דערצו, אז דער דאלאר האלט אין איין פאלען.

באזירלין קאן מען ווייטער פארטזעצען די טעאָרעטישע דעבאטען אויף פערשיעדענע טעמעס, די עקאָנאָמישע קאמיסיע, א שטייגער, פערנעהמט זיך צו בעטראכטען די פראגע וועגען אָרגאניזירען אין וועלט מאסשטאב די פראָדוקציע פון תבואה, צוקער, קאווע, טאבאק. אבער כל־זמן עס קומט פאר דער טאגס פון די וואלוטעס, וואס טראָגען א וועלט־כאראקטער, ווי דער דאלאר און דער פונט, בלייבען דאך אלע פאָרשלאגען וועגען רעגולירען די פראָדוקציע בלויז פוסטע רייד. פיל דעלעגאטען שטעלען זיך די פראגע, פארוואס האט אייגענטליך מאקדאנאלד געפאלערט אין וואשינגטאן, אז די קאנפערענץ זאל שוין צונויפגערופען ווערען, און צי האלט נישט גלייכער געווען אויסצוארבייטען ביז די אמעריקאנער וועלען אדורכמאכען זייער געפעהרלעכען פינאנץ־פרעזידענט פון קינסטליך הויבען די פרייזען און קינסטליך ארויסרופען אנ'אויפלעבונג פון דער ווירטשאפט. מיהאלט, אז אפילו איצט איז שפעט אפצולעגען די קאנפערענץ אויף עטליכע חודשים.

כדי צו מאכען א סוף צו די אלע גערעדעריען האט מאקדאנאלד צונויפגערופען די זשורנאליסטען און האט זיי ערקלערט, אז ער פערשטעהט נישט, פארוואס האט מען אנגעהויבען רעדען וועגען אפלעגען די קאנפערענץ. אלץ געהט אויסגעצייכענט, ער איז פערזענליך זעהר צופרידען פון דער קאנפערענץ און פון אירע ארבייטען. אמת, עס זענען פארהאן שווערינקייטען ביי דער סטאבילזאציע פון דאלאר, אבער מען דארף בעהמען אין בעטראכט, אז דער אמעריקאנער רעגירונג איז ווירקליך שווער דאך צו עטשליסען אויף סטאבילזאציע אבער דער אמשטאנד, וואס דער דאלאר איז נישט סטאבילזירט, דארף נישט שטערען צו בעהאנדלען אנדערע פראגען, בכלל איז נישטא, וואס צו זיין נערוועז, מען דארף נאר זיין געדולדיג. דער סוף וועט זיין א גוטער. אבער מאקדאנאלדס ערקלערונג האט קיינעם נישט איבערצייגט און קיינעם נישט בערהיגט.

בכלל קומט פאר אויף דער קאנפערענץ אזא ערשיינונג: אין פרינציפ איז איינער מיט'ן אנדער דערן מסכים אין אלע פראגען, קומט אבער צו פראקטישע ענינים, דאן רעדט יעדער אויף אנ־אנדערער שפראך. אלע זענען מסכים אז קיין איבער פראדוקציע איז נישטא. די מענשען וואלטען געקאנט אויפעסען און פערנוצען אלצדינג, וואס ווערט אין דער וועלט פראָדוצירט. פע־קעהרט, עס איז פארהאן א צו קליינע קאנסומציע. דער געלד־מע־כאניזם איז צושטערט, עס איז פארהאן נויט נעבען רייכטום. עס זענען פארהאן זאפאסען, וועלכע מען פערברענט און מען וואַרפט איין אין ים, עס זע־נען פארהאן „אַרבייטסלאָזע קאפיטאלען" און צעהנ־דליגער מיליאָנען העזד, וואס האבען נישט קיין ארבייט. אז דאס זאגען אלע.

אבער באלד, ווי מען קומט נאָר צו צו א פראק טישער פראגע, הויבט יעדער אן צו ציהען אין אנ'אנדערער זייט. א טייל ווילען נישט קיין סטאבילזאציע, ווייל דאס איז נישט צוגעפאסט צו זייערע היינטיגע אינטערעסען, אנדערע פאָדערען, אויך צוליב זייערע אינטע־עסען, מען זאל די פראָדוקציע פערקלענערען א. אז. וו. יעדעס לאנד רוקט אַרויס אויפ'ן פאָדערשטען פלאן זיינע אינטע־רעסען.

די קאָנפערענץ דויערט ווייטער און ווערט שיינליך דויערן נאך זעהר לאנג, אפשר מיט געוויסע הפסקות. אבער נישט דערפאר, ווייל די ארבייטען איהרע רוקען זיך פאָרויס און ווייל זי דער־נעהנטערט זיך צום „העפי ענד" (גליקליכען סוף) וועלכען עס זאגט צו מאקדאָנאלד, נאָר ווייל קיי־נער וועט דאך נישט בעהמען אויף זיך די קאָלאָסאלע אחריות די קאָנפערענץ אויפצורייסען.

דער דראנג נאך אנ'אייגענער שול

וואס האט איצט בעהערשט די יודען אין דייטשלאנד

וועגען דעם וואס עס טוט זיך אפ איצט אויף דער יודישער גאס נאכ'ן מאָרד איבער ד"ר ארלאזאָראָוו, שרייבט דער. פסח קאפלאן אין „אונזער לעבען":

אין דער טראגעדיע פון די יודען אין דייטשלאנד איז אפשר דאס שוידערליכסטע קאפיטעל די פיין, וועלכע עס האבען אויסצושטעהן די יודישע קינדער. עס איז דאך גענוג צו ברענגען דעם מאקס, אז לעהרער פון די דייטשע שולען דעמאנסטרירען אין די קלאסען פאר די איבעריגע שילער יודישע קינדער, אויסווייזענדיג אויף זיי, אז די יודען זענען א מינדערווערטיגע ראסע. און עס איז לייכט צו בעגריפען, וואס עס שפילט זיך אפ אין דער נשמה פון יודישען קינד בעת אין נאך אזא וויסענשאפטליכער דעמאנסטראציע, וועלכע וואלט געווען גראד אויפ'ן ארט אין א בושמעני־שען דארף.

עס איז דעריבער פערשטענדליך, אז צווישען די יודען אין דייטשלאנד הערשט איצט דער רוף נאך אנ'אייגענער יודישער שולע. אפילו די אסי־מילירטע יודען פון צענטראל־פעראיין אנערקענען, אז די פראגע ווענען אנ'אייגענער יודישער שול איז איינע פון די ברענענדיגסטע. דאס היטלעריס־טישע שול־פראגראם איז נאך נישט געוואָרען פער־עפענטליכט, אבער אין אלגעמיינע שטריכען איז עס שוין בעקאנט. דער צענטראל־פונקט, דער פונקט, ארום וועלכען עס וועט זיך דרעהען דאס גאנצע פראגראם פון דער שולע, איז די ראסען־טעאָריע. וואס אלזא קאנען זוכען אין ערוואַרטען די יודישע קינדער אין די היטלעריסטישע שולען? דאס פערשטעהן איצט אלע יודען אין דייטשלאנד און זיי טרעטען צו אָרגאניזירען דאס יודישע שול־וועזען. דאס פראגראם פון די יודישע שולען דארף א חוץ אלע אנדערע לימודים אַרומגעהמען יודישע געשיכטע, וויסענשאפט פון יודענטום און די העב־רעאישע שפראך.

פאר די שטימונגען, וועלכע הערשען איצט צווישען די דייטשע יודען, איז אינטערעסאנט דער פאלגענדער פאקט. די ציוניסטישע „יודישע רונדשוי" איז נישט לאנג צוריק ארויסגעטראָטען געגען דער אסימילירטער לייטונג פון דער בערלי־נער קהלה און האט אנגעוויזען אויף די פעהלע־רען, וועלכע ווערען דורך דער קהלה געמאכט אויפ'ן געביט פון יודישער ערציהונג און בילדונג (דרך אגב ווידמעט די רונדשוי זעהר פיל אָרט דער פראגע פון ערציהונג פון יונגען דור און גיט לעצטענס אפילו א ספעציעלע ביילאגע געווידמעט די פראָבלעמען פון ערציהונג), די פערוואלטונג פון דער בערלינער קהלה האט זיך דאן געאייליג מיטצוטיילען, אז (י אנערקענט פולקאם די אויס־פיהרונגען פון ציוניסטישען בלאט און אז גאר אינ־גיכען וועט די קהלה צוטרעטען צו דער אָרגאני־זירונג פון אייגענע יודישע שולען.

דאס פראָבלעם פון דער יודישער שולע איז אין דייטשלאנד געווארען ברענענד אקטועל. נאך נאר נישט לאנג איז די אלגעמיינע דייטשע שולען געווען דער באדען, וואו די יודישע יוגענד האט זיך איינגענצען אויסגעלעבט. מען האט פערגעסען דעם כלל, אז די יוגענד מוז זיך ערציהען אין אנ'אייגענער סביבה, אז זי מוז זיך בעקענען מיט די גרויסע אוצרות פון יודישען שאפען, ווייל נאר אין דעם פאל קאן זי זיך ענטוויקלען גארמאל. אהן אנ'אייגענער שול האט די יוגענד נישט קיין באדען אונטער די פיס און דער מינדעסטער שטורם רופט ארויס מאסען טראגעדיעס צווישען דער יוגענד, וועלכע איז נישט צוגעגרייט די שטורעמס אנטקע־גענצוקומען און צו קעמפען געגען זיי. די יודישע יוגענד אין דייטשלאנד האט דורכגעמאכט א שרעק־ליכע טראגעדיע. אבער דאס וועט אין דייטשלאנד געענדיגט ווערען. דא הויבט מען אן צו רעאליזירען דעם לאזונג פון אנ'אייגענער יודישער שול, און אויב אין דייטשלאנד וועט בכלל בלייבען וועלכער עס איז נישט יודישער יש וב, דאן וועט דער יונגע דור ערצויגען ווערען אין אנדערע בעגריפען ווי ביז איצט.

דער קאמף צווישן סאציאליזם און פאשיזם

וועט זיך אויך אָפּשפּירען אויפ'ן ציוניסטישען קאָנגרעס

עס איז, אין פוילען, קעמפען צווישען זיך אויף דער בירגערליכער גאס צוויי פליגלען, די רעוויזיאָניסטען און די ראדיקאלען, אבער וואסער בעציהונג מ'זאל נישט האבען צו די רעוויזיאָניס־טען, צו זייער טעאָריע און מאָראל, צו זייער טאקטיק, האט מען אבער פארט דעם איינדרוק, אז זיי זענען דער „מדבר בערו", זיי זענען א צד, וואס האט דעמזעלביגען פרצוף — צי שיין, צי נישט, איז אנ'אנדער פראגע — סיי אין דער טעאָריע, סיי אין דער פראקטיק, סיי אין גלות, סיי אין ארץ־ישראל. א צד, וואס האט אויסגעהויבען א קאמף און וויל איהם דערפיהרען ביז'ן סוף.

אנדערש איז אבער די לאגע פונ'ם אנדערען פליגעל. דער נאטיוליכער געגנער פון די רעוויזי־יאָניסטען איז די ארבייטערשאפט אין ארץ־ישראל. אבער דא, אין גלות, רעדט זיך וועגען די קליינ־בירגערליכע עלעמענטען, וואו דעם קאמף פיהרט דא אן דער ראדיקאלער פליגעל, בראש מיט דעם. יצחק גרינבוים. דער דאזיגער פליגעל בע־שטייט איינענטליך פון בירגערליכע יודען, וואס האבען זיך געשטעלט פאר א ציל, זיך איבער־צושמידען אין פראָדוקטיווע עלעמענטען אין דעם לאנד פון יודישען עתיד און ממילא זענען זיי שוין אויך איצט נייסטיג נאהענט צו די ארבייטער אידעאלען און זענען ראדיקאל סיי אין זייער אויפפאסונג פונם יודישען לעבען, סיי אין דער סאקטיק פון קאמף אויף פערשידענע געביטען, סיי אויך פשוט אין זייער טעמפעראמענט.

דער איצטיגער וואהל־קאמף פון די ראדי־קאלען איז שטארקער אין זיין נעגאטיווען טייל, ווי אין זיין פאָזיטיווען. זיי בעקעמפען מיט אלע כוחות די רעוויזיאָניסטען, אבער נאכדעם, ווי זיי וועלען שוין אפהאלטען דעם נצחון און נישט דערלאזען צו דער מאכט, וואס וועלען זיי, די ראדיקאלען, טון מיט זייער נצחון? זיי וועלען דאמאלס אויפ'ן דעמאָקראטישען וועג באלאנסירען צווישען די איבעריגע כוחות אין ציוניזם און ביים איבערגעבען די מאכט איינעם אנדער דעם אנדערען, וועלען זיי זיך בעמיהען אפצוטעמפען אביסעל יענעמס עקסטרעמע שארפ־קייט, זיי וועלען זיך בעמיהען צו בילדען דעם ציינגעל אין דער וואגשאל און העלפען געפינען דעם גאלדענעם מיט'ן פארן ציוניסטישען וועג, וואס איז אויסגעשפרייט מיט דערנער.

ס'איז איבעריג צו זאגען, אז אונז, אלס אומפארטייאישע יודען, אפעלירט גראד אינ'ם דאזיגען קאמף דער צד, וואס איז מעהר נוטה צום דעמאָקראטיזם; אבער בצוויזט דאך גרינבוים אליין אויפ'ן יסוד פון א רייה בעווייזען, למשל, פון פרילוצקי'ס פאָלקיזם, אז די צוקראכטע מאלק־סטע־טימענטען זענען פערמשפט אויף דורכפאל, נישמעהר ער שטעלט אן דעם שפיגעל זשאבאטינסקין אין פנים אזן, דוכט זיך, על פי טעות...

און צו וואס גיין אזוי ווייט, צו זוכען מוסטערען אזש צו פרילוצקין און דעם פאלקיזם? און וואס האט גרינבוים אליין געמאכט מיט זייער אייגענע חברים פון „עת־לבנות" מיט זייער פיה־רער גאטליב? ווי האט ער זיי מיט כוח פערשטוי־סען אין די ווינקלען, פערמאכט די מיילער, ארויסגעריסען ביי זיי יעטוועדער שאטן פון השפעה. אלץ צוליב זייער שווכער צוקראכענקייט?

ד"ר גאטליב, דער פיקה, שעמט זיך נישט, צו מגלה זיין דעם סוד, אז איצט, אין דער ברענענדיגער וואהל־מלחמה, האלט ער אזא־מענליך, צו פרובען גילטיג מאכען זיין מיטלדיג־קייט, ער קען נאך פון זיין בעהאלטעניש נישט ארויס, ווייל דער „זעם" איז נאך נישט אריבער. דאס זעלבינע טראכטען מסתם אויך די אנדערע, נישט ציוניסטישע אפגעשטויסענע פון דער גע־זעלשאפטליכער ארענע. און די גשטעהענישען יוזיף דער ארענע בעווייזען כלל נישט, אז יענע האבען שוין זייער לידעל איינגענצען אפגעזונגען.

דער עיקר איז, אז אויפ'ן היינטיגען ציו־ניסטישען קאָנגרעס וועט זיך אָפּשפּיגלען, אין מיניאטור, דער קאמף, וואס ברויזט לעצטענס כמעט אין דער גאנצער וועלט, צווישען האָציא־ליזם און דעמאָקראטיזם אויף איין זייט און מש־שיזם אויף דער צווייטער זייט.

און צוקוקענדיג, ווי אומצטום קריסטלס זיך, קען מען שוין פערשטיין, פארוואס ס'יודישל זיך ביי אונז אזוי מאדנע...

אפיציעלער ארגאן פון וואטיקאן

וועגען דעם ערמארדעטען ד"ר. ארלאזאראוו

רוים (יט"א) „אָסערוואַטאָרע ראָמאַנאָ" דער אָפיציעלער אָרגאַן פון וואַטיקאַן, ווידמעט א לענ־גערען בעריכט דעם מאָרד פון ד"ר חיים ארלאָ־זאָראָוו.

דער יונג־פערשטאָרבענער ד"ר ארלאזאראוו. שרייבט דער „אָסערוואַטאָרע ראָמאַנאָ", האָט פער־נומען אַנ'אַמט, וואָס קען פע־גליכען ווערען מיט דער שטעלונג פון אויסערן־מיניסטער פון ציוניסטישער בעוועגונג, די מאָטיוון, וואָס האָבען געפיהרט צום אַטענטאַט און די פערזאָן פון מער־דער זענען נאָך נישט בעקאנט און גיבען שטאָף פאַר די פערשיעדענסטע השערות.

די אויספאָרשונג, וואָס ווערט געפיהרט איבער־דער תל־אביב'ער טראגעדיע, שרייבט ווייטער די ציטונג, וועט וואהרשיינליך ברענגען אנ'אויפ־קלערונג פון דעם דאזיגען מאָרד, וואָס ווערט פער־אורטיילט דורך אַלע געוויסענהאפטע מענשען.

די געוואַלד־טאַט, וועלכע האָט גורם געווען צום טראגישען טויט פון ד"ר ארלאזאראוו, קען בשום אופן נישט גערעכטפערטיגט ווערן דורך קיין שום מענש, וואָס האָט דעם קולט און די צהרע פאַר'ן מענשליכען לעבען.

דער אָפיציעלער אָרגאַן פון דער קאַטוילישער קירך בעריכטעט לסוף וועגען דער אימפּאָאַנטער לוויה פון פערשטאָרבענעם, וועלכע איז געווען „א גראַנדיעזע מאַניפעסטאַציע פון באַציאָאַ'ען טרויער וואָס האָט אַרומגענומען דאָס גאַנצע א"י־ידענטום"

דער דראנג נאך אנ'אייגענער שול

וואס האט איצט בעהערשט די יודען אין דייטשלאנד

טעאָריע. וואס אלזא קאנען זוכען אין ערוואַרטען די יודישע קינדער אין די היטלעריסטישע שולען? דאס פערשטעהן איצט אלע יודען אין דייטשלאנד און זיי טרעטען צו אָרגאניזירען דאס יודישע שול־וועזען. דאס פראגראם פון די יודישע שולען דארף א חוץ אלע אנדערע לימודים אַרומגעהמען יודישע געשיכטע, וויסענשאפט פון יודענטום און די העב־רעאישע שפראך.

פאר די שטימונגען, וועלכע הערשען איצט צווישען די דייטשע יודען, איז אינטערעסאנט דער פאלגענדער פאקט. די ציוניסטישע „יודישע רונדשוי" איז נישט לאנג צוריק ארויסגעטראָטען געגען דער אסימילירטער לייטונג פון דער בערלי־נער קהלה און האט אנגעוויזען אויף די פעהלע־רען, וועלכע ווערען דורך דער קהלה געמאכט אויפ'ן געביט פון יודישער ערציהונג און בילדונג (דרך אגב ווידמעט די רונדשוי זעהר פיל אָרט דער פראגע פון ערציהונג פון יונגען דור און גיט לעצטענס אפילו א ספעציעלע ביילאגע געווידמעט די פראָבלעמען פון ערציהונג), די פערוואלטונג פון דער בערלינער קהלה האט זיך דאן געאייליג מיטצוטיילען, אז (י אנערקענט פולקאם די אויס־פיהרונגען פון ציוניסטישען בלאט און אז גאר אינ־גיכען וועט די קהלה צוטרעטען צו דער אָרגאני־

דער קאמף צווישן סאציאליזם און פאשיזם

וועט זיך אויך אָפּשפּירען אויפ'ן ציוניסטישען קאָנגרעס

עי אונז, אין פוילען, קעמפען צווישען זיך אויף דער בירגערליכער גאס צוויי פליגלען, די רעוויזיאָניסטען און די ראדיקאלען, אבער וואסער בעציהונג מ'זאל נישט האבען צו די רעוויזיאָניס־טען, צו זייער טעאָריע און מאָראל, צו זייער טאקטיק, האט מען אבער פארט דעם איינדרוק, אז זיי זענען דער „מדבר בערו", זיי זענען א צד, וואס האט דעמזעלביגען פרצוף — צי שיין, צי נישט, איז אנ'אנדער פראגע — סיי אין דער טעאָריע, סיי אין דער פראקטיק, סיי אין גלות, סיי אין ארץ־ישראל. א צד, וואס האט אויסגעהויבען א קאמף און וויל איהם דערפיהרען ביז'ן סוף.

אנדערש איז אבער די לאגע פונ'ם אנדערען פליגעל. דער נאטיוליכער געגנער פון די רעוויזי־יאָניסטען איז די ארבייטערשאפט אין ארץ־ישראל. אבער דא, אין גלות, רעדט זיך וועגען די קליינ־בירגערליכע עלעמענטען, וואו דעם קאמף פיהרט דא אן דער ראדיקאלער פליגעל, בראש מיט דעם. יצחק גרינבוים. דער דאזיגער פליגעל בע־שטייט איינענטליך פון בירגערליכע יודען, וואס האבען זיך געשטעלט פאר א ציל, זיך איבער־

אפיציעלער ארגאן פון וואטיקאן

וועגען דעם ערמארדעטען ד"ר. ארלאזאראוו

רוים (יט"א) „אָסערוואַטאָרע ראָמאַנאָ" דער אָפיציעלער אָרגאַן פון וואַטיקאַן, ווידמעט א לענ־גערען בעריכט דעם מאָרד פון ד"ר חיים ארלאָ־זאָראָוו.

דער יונג־פערשטאָרבענער ד"ר ארלאזאראוו. שרייבט דער „אָסערוואַטאָרע ראָמאַנאָ", האָט פער־נומען אַנ'אַמט, וואָס קען פע־גליכען ווערען מיט דער שטעלונג פון אויסערן־מיניסטער פון ציוניסטישער בעוועגונג, די מאָטיוון, וואָס האָבען געפיהרט צום אַטענטאַט און די פערזאָן פון מער־דער זענען נאָך נישט בעקאנט און גיבען שטאָף פאַר די פערשיעדענסטע השערות.

די אויספאָרשונג, וואָס ווערט געפיהרט איבע־דער תל־אביב'ער טראגעדיע, שרייבט ווייטער די ציטונג, וועט וואהרשיינליך ברענגען אנ'אויפ־

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער רעבעז

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג 3 ט תמוז תרצ"ג

יולי
זון-אויפגאנג 3.18
זון-אונטערגאנג 8.

בעשעדיגט מצבות אויף אלטען בית-עולם

אנפראגע אויף דער נעכטיגער זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג

ביים אנהויב פון דער נעכטיגער זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג האט דאזאר רומקאווסקי ערקלערט, אז צוליב זיין שלעכטען געזונד צו־שטאנד האט ער נישט געקענט אנטיילנעהמען אין די לעצטע זיצונגען פון דער קהלה-פערוואלטונג און איצט בעט ער אויריליב אויף 2 חדשים.

דאזאר רוס פרעגט אן, צי ס'זיצן אמת, די פאלען, אז

אז אויפ' אלטען בית-עלמין האט מען ווידער בעשעדיגט עטליכע מצבות

און וואס די פערוואלטונג טראכט צו טון, אז אזעלכעס זאל מעהר נישט פארקומען.

ס'ווערט בעשלאסען אויפצופאדערען די ווירט שאפטס-קאמיסיע אנצונעהמען מיטלען, אז אזעל־כע פאלען זאלען מעהר נישט קענען פארקומען, נישט אויפ'ן אלטען בית-החיים און נישט אויפ'ן נייעם. מ'וועט דאס אויסמיידען דערמיט, וואס די צוימען וועלען געהעכערט ווערען און אריומגעה־נומען ווערען מיט שטעכעל-דראהט.

ס'ווערט בעשלאסען אפצוזאגען פען די יענדזונג פון „דאפראטשינאשטש", אז די קהלה-פערוואלטונג זאל בעצאהלען דער געזעלשאפט 800 זל., וואס ס'איז אויסגעגעבען געוואָרען אויף דיסקאנטירען די וועקסלען, וועלכע „דאפראטשינאשטש" האט בעקומען פון דער קהלה אויף דער פסח-אקציע.

אויף דער איפראגע פון דאזאר פליוואצקי אויף דער פריהערדיגער זיצונג וועגען דעם, אז מענשען קומען

אויפן בית-עולם אהן היטלעד

עגטפערט דער אינטענדענט ה' ביאלער, אז אויף לוויות פון ארבייטער-טויט קומען פיל מענשען אהן היטלען, ער האט אין אזעלכע פאלען אינטער־ווענירט אבער אהן ערפאלג. ס'ווערט בעשלאסען אנצונעהמען שריט, אז דאס זאל מעהר נישט פאר־קומען.

דער קאמיטעט פון דער געפאכטעטער מקווה האט זיך געווענדעט וועגען אדורכפיהרען דעם נוי־טיגען רעמאנט אין דער הויך פון 1500 זל. צוליב דעם, וואס די מקווה האט שוין ביראיצט געגעבען ריווח דער קהלה איבער 6000 זל., ווערט בע־שלאסען דעם רעמאנט אדורכצופיהרען.

ס'ווערט בעטראכט די ביטע פון יידישען ווי־סענשאפטליכען אינסטיטוט וועגען א סובסידיע. ס'ווערט בעשלאסען צו בעשטימען

פאר יו"א אנ'איינמאליגע סובסידיע פון 250 זלאטים

דאן ווערט בעטראכט די ביטע פון ווירטשאפט־ליכען הילפס-קאמיטעט פאר דייטשע יודען וועגען בעשטימען אנ'אונטערשטיצונג פארן היגען בע־קאנטען יידישען מוזיק-פראפעסאר, דער דאזיגער פראפעסאר האט זיהן אין דייטשלאנד, וועלכע האר־בען איהם לאנגע יאהרען זעהר ברייט אונטער־שטיצט,

צוליב דער היטלער מפשלה

האבען דעם פראפעסאר'ס זיהן, אויף בעקאנטע מו־זיקער, פע'לוי'רען די ארבייט אין דייטשלאנד און קענען מעהר זייער אלטען פאטער נישט מעהר אונטערשטיצען. ס'ווערט בעשלאסען צו בעשטי־מען 200 זל.

פאר די נשרפים אין זשעטל אין בעשטימט גע וואָרען 100 זלאטעס.

ארבייטער-פערזיכערונג אויף דער עלטער

די קנאפע הילף פונ'ם ארבייטס-פאנד. — די ענדערונגען אין דער קראנקען-קאסע

נעכטיגע דעלעגאטען-פערזאמלונג פון „פראצא"

(2) נעכטען איז אין זאל פון שטאט-רעט פארגעקומען א דעלעגאטען - צוזאמענקאהר פון „פראצא", אין וועלכען עס האבען אנטיילגענומען אנ'ערך 200 דעלעגאטען.

דער פעראיינס - בעריכט האט אפגעגעבען דער לייטער, סאכש און דערנאך האט בעקומען א וואָרט דער דעפ. פראנצישעק וואשקעוויטש, וועל־כער האט אין א לענגערער רעדע אפגעגעבען א רעלאציע וועגען דער טעטיגקייט אויפ'ן סיים־נעביט, און ברייט ארומגערעדט דאס נייע געזעץ, וואס דארף אריין אין קראפט פונ'ם אנהויב ניי־יאהר, און וואס פערזיכערט די ארבייטער אין פאלען פון אינוואליד־צנטים און זקנה.

לויט'ן נייעם געזעץ זאל לחלוטין רעאָרגא־ניזירט ווערען די קראנקען-קאסע, וועלכע וועט הוצ'ן היילען אויך פערוואנדעלט ווערען אין א פערזיכערונגס-אינסטיטוציע פאר די ארבייטער.

די קראנקהייט-אונטערשטיצונג וועט ראדיקאל געענדערט ווערען, אזוי, אז די קראנקען-קאסע וועט נישט אויסצאהלען צ.ב.ש. קיין אונטערשטי־צונגען פאר זונטאג-טעג און חגאות.

די ארבייטער, למשל, וועלכע האבען דאס רעכט אויף 8 טעג אירלויב, וועט פאר ארבייטס־נעבער מחויב זיין אויסצואהלען בלויז פאר 5 טעג.

אויך די ענגלישע שבתים זאלען בטל ווערען א.א.וו. א.א.וו.

וויטער האט דעפ. וואשקעוויטש ארומגע־רעדט דעם ענין ארבייטס-פאנד, און געמאכט דעם אויספיהר, אז דער הייאחריגער בודזשעט פון דעם דאזיגען פאנד, וואס שליסט זיך מיט דער סומע פון 100 מיליאן זלאטעס, וועט זיין ביכולת צו געבען בעשעפטיגונג אנ'ערך 120,000 ארבייטס־לאזע, בעת די צאהל זייערע אין דער ווירקליכקייט איז — 600 טויזענד.

דער רעדנער איז דערנאך אריבערגעגאנגען צום קריטיקירען די ווירטשאפט פון די קאמי־סערען אין די קראנקען-קאסעס, וועלכע מוזען לויט זיין מיינונג, צוריק איבערגיין אין רשות פון די זעלבסטפערוואלטונגען.

ער האט אנב אויך איבערגעגעבען, אז לויט'ן נייעם געזעץ וועלען די אונטערשטיצונגען פערקלענערט ווערען מאר קראנק-געווארענע אר־בייטער פון 39 וואכען אויף 26. עס זאלען אויך איינגעפיהרט ווערען אפצאהלען פאר מעדיצינען אין די קאסע-אפטייקען.

די קראנקהייטס-אונטערשפיצונג וועט אויס־געצאהלט ווערען 6 חדשים, און דערביי וועלען די ערשטע 3 טעג און די זונטאג-טעג און חגאות נישט אריינגערעכענט ווערען אין חשבון.

דאן ווערט בעטראכט

אויפפארערונג פון דער שטאטישער סטאראסטווע.

אז די קהלה-פערוואלטונג זאל בעצאהלען דעם מאגיסטראט 3600 זלאטעס אלס ערשטע ראטע פאר אדורכפיהרען די קאנאליזאציע-ארבייטען אין קהלה הויז אויף זאכאדניע 58 בשעתו האט די קהלה די ארבייטען נישט געוואלט אדורכפיהרען, איצט מאכט דאס דער מאגיסטראט אויפ'ן חשבון פון דער קהלה און דער סטאראסטע האט אויפגעפאדערט אז די קהלה זאל דאס געלד בעצאהלען.

ס'ווערט בעשלאסען אנצוגעבען א רעקורס אין דער וואיעוואדזטווע אויפ'ן בעשלוס פון דער סטאַ־ראסטווע, אז חוץ דעם אויפצופאדערען דעם פאכ־טער פון דער מקווה אויף זאכאדניע 58, ה' זיל־בערשטיין אז ער זאל די ארבייטען אדורכפיהרען אויף זיין חשבון.

ס'ווערט דאן אקצעפטירט דער בעשלוס פון דער ווירטשאפטס-קאמיטיע איבערצוגעבען די בוי־ארבייטען פון שעכט-הויז אויף יוליוש-גאס דעם ארכיטעקט ה' מאריץ פיין.

דאן ווערט גענומען צו קענטניש דער בעריכט פון דער סאציאלער הילפס-קאמיסיע, די פאריגע וואָך האט די קאמיסיע אוועקגעשיקט 21 פערזאן קיין אשוואנץ אין סאנאטאריום „מרפא".

צום סוף ווערט געווהלט א קאמיסיע פון 3 פערזאן וועגען בעשטימען די סטיפענדיעס און אונ־טערשטיצונג אויף שכר-לימוד פאר אונבעמיטעלטע שילער, אין דער קאמיסיע זענען געווהלט געוואָר־רען פרעזעס דעפ. מינצבערג, י. וואוידיסלאווסקי, און גלאטמאן.

טייל ווייז אפגעשטעלט די הילפס-אקציע פאר ארבייטסלאזע אויף לאדזער קריין

(א) דער קריין-ארבייטסלאזיגקייט קאמיטעט פאר'ן לאדזער פאוויאט האט, צוליב'ן מאנגעל אין ענטשפרעכענדע פאנדען, טיילווייז איבערגעריי־סען די הילפס-אקציע פאר די ארבייטסלאזע, וועל־כע געניסען נישט פון די אונטערשטיצונגען פונ'ם ארבייטסלאזען-פאנד.

דער קאמיטעט האט געמאכט גלייכצייטיג די געהעריגע שריט צו בעקומען די ענטשפרעכענדע פאנדען.

זיך אריבערגעצויגען דאס פלאנטאציע-ביורא

פונם 1 יולי האט די פלאנטאציע-אפטיילונג ביים מאגיסטראט זיך אריבערגעצויגען פון נארוטא־וויטשא אויף פאמארסקא 60.

שטראפען פאר'ן אנטיסאניטא-רען צושטאנד פון הויפען

די לאדזער שטאטישע סטאראסטווע האט, אויפ'ן פארשלאג פונם געזונדהייטס-אמט ביים מאַ־גיסטראט, בעשטראפט אדמיניסטראטיוו מיט געלד־שטראפען פון 25 ביז 50 זלאטעס, א רייה הויז־ווירטען פאר'ן האלטען אומריין די הויפען.

ארעסטירט א קארטען-שווינדלער

(2) אין טויער אויף וואילטשאנסקא 45 איז ארעסטירט געווארען דער קארטען-שווינדלער שלמה דאזענבלאט, וועלכער האט „געארבייט די קונץ" אין טויער, און האט „אויסגעשפילט" ביי עטליכע דורכגייער א שיינע פאר גילדען.

ער בייבט זיצען אין ארעסט ביז'ן פראצעס.

„התאחדות" שטעלט ארויס א זעלבסטשטענדיגע וואהל-ליסטע

צום ציוניסטישען קאנגרעס

אין „התאחדות" איז פארגעקומען א פארטיי־בעראטונג, וועגען די בעפארשטייענדע וואהלען צום ציוניסטישען קאנגרעס און עס איז גענומען געווארען צו קענטניש, דעם בעשלוס פון צ. ק. פון דער „התאחדות"-פארטיי אין פוילען צו גיין זעלבסטשטענדיג צו די וואהלען צום ציונ. קאנ־גרעס.

Dr. med. H.LUBICZ

ספעציאליסט פאר ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צענעלניאנא 7, טע., 141-32.
נעהמט אן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאכמ. און פון 5–8 אוועגד. זונטאג פון 9–11 בייטאג.

פארשטעהער פון די יוד. קלייהענדלער

וועלעז אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער האנדעלס-קאמער בעריהרען עטליכע וויכטיגע פראגען

נעכטען איז פארגעקומען אין צענטראלען קליינהענדלער-עראיין, פאמארסקא 15, אנ'אויסער־געוועהנליכע פערזאמלונג, אויף וועלכער ס'זענען בעריהרט געווארען פאלגענדע פראגען:

היינט, מאנטאג אין אוועגד קומט פאר אין דער האנדעלס-קאמער א פלענער-זיצונג און אט דער ענין האט כמעט איינגענצען אויסגעפילט די פערזאמלונג. לעצטענס זענען ארויפגעשוואומען צוויי האנדעלס-פראגען, וועלכע ריהרען אן דעם גרעסטען טייל פון יודישען קליינהענדלער. ערש־טענס האט זיך בעוויזען א פערארדנונג וועגען מילך-האנדעל, די פראגע איז שוין ברייט ארומגע־רעדט און גענוי אויפגעקלערט געווארען דורך דער יודישער פרעסע אין לאדז, ווייטער איז ארומגע־רעדט געווארען די פראגע וועגען די נייע צוגע־קומענע סטראנאנען. אין דער צייט ווען די אלטע סטראנאנען שטעהן פון 1928 אהן קאנצעסיעס און געפינען זיך אויף שטעלער, אפגערוקט ווייט פון פרוכטען-געוועלבער, האבען די נייע סטראנאנען בעקומען קאנצעסיעס און שטעהן הארט ביי פרוכ־טען-געוועלבער ארער אלטע סטראנאנען און נעמען אוועק די לעצטע די פרנסה, דאס גאנצע לייזעכץ, אינטערעסאנט, דאס די סטראנאנען געפינען זיך אין די הענד פון גרויסע פרוכטען-געוועלבער־בעויצער אדער הורטאוניקעס פון פלאץ. אט די צוויי זעהר וויכטיגע פראגען וועט דער פארשטע־הער פון צענטראלען קליינהענדלער-עראיין, פא מארסקא 15, ראסמאן כארי בעריהרען אויף דער היינטיגער פלענער-זיצונג אין דער האנדעלס-קאמער. די פראגען דארפען דורך אלע יודישע ראממענער אונטערשטיצט ווערען.

טעאטער „סקאלא"

שטורמישער ערפאלג! ● גרויסער מוקצעס! ● יעדען טאג איבערפולט!

אויסטריטען פון דער בעליבטער זינגערין

יוכבד זילבערג

אין דעם ליבלינג

מ. אפענהיים

(פון דער יודישער באנדע) צוזאמען מיט'ן ערשטקלאסיגען אפערעטען-אנסאמבל.

היינט, מאנטאג, 9 אוועגד פאפולערע פארשטעלונג

פרייזען פון 60 גר. ביז 2.20

די גרעסטע שלאגער-אפערעטע מיט 20 נומערן הערליכע געזאנג און טענץ

„די אמעריקאנער חתונה"

אין 2 אקטען מיט א פראלאג.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

טויזענד רויזען...

(2) פון פעליקס גראלס'ס גארטען (סאנאט־קע 6–8) זענען נעכטען ארויסגע'גנב'עט געווא־רען אלע רויזען אין דער צאהל פון אנ'ערך טויזענד שטיק.

ווי האט עס געזאגט יענער ליטווק:

איידער גנב'ענען די רויזען, וואס שמעקען בלויז, וואלט דאך א סך גלייכער געווען צו גנב'ענען אויליקעס, אדער „געוויאנדזעלטע" הערינג — וואלט דאך געווען אי צום שמעקען, אי דאס הארץ צו דערכאפען ...

צוויי אונטערצינדונגען

(2) אין שמעטל זעלעוו, לאסקער קרייז, זענען די טעג פערנאכטירט געווארען 2 פאלען פון געהיימנישפולע שרפות, וועלכע זענען אויסגעבראָ־כען מחמת אונטערצינדונגען:

אין א גארעזש, וואו עס זענען טערבערענס געווארען 3 אויטאבוסען, און אין ווענבריי-ווער־שטאט פון א געוויסען יעוסק.

עס ווערט געפיהרט אנ'ענערגישע אויס־פארשונג.

נייער פאלקסבלאט

פון קאמיטעט פארן אנטי-היטלעריסטישן ווירטשאפטליכען קאמף

אויף דער לעצטער פרעזידיום-זיצונג אין בעשלאסען געווארען זיך צו בעטייליגען אין דער יודישער ווירטשאפטליכער וועלט-קאנפערענץ, וועל כע וועט פארקומען דעם 16 יולי אין לאנדאן.

דער קאמיטעט בעויצט א רייכען אינפארמאציע-מאטעריאל וועגען איינקויפס-קווצלען פון פערשיידענע סחורות, וועלכע ס'קענען ערזעצען דייטשע סחורות. אויסקונפט גיט דאס סעקרעטאריאט (וואולטשענסקא 37).

פאריגע וואך זענען פארגעקומען די פאר-בערעטונגען פון 3 בראנזשע-סעקציעס (גאלאנטעריע, פארבערי און האנדעל מיט געפארבטען גארן) אויף וועלכע ס'זענען ארומגערעדט געווארען די מיטלען, ווי אזוי פולשטענדיג אויסצושליסען די דייטשע סחורות פון די דאזיגע בראנזשעס און ווי צו ערזעצען דורך די אויסארבייטונגען פון דער היימישער אינדוסטריע ווי אויך פון אויס-לענדישע (נישט-דייטשע) פאבריקאטען.

שטרעבענדיג אדורכצופיהרען די באיקאט-אקציע צווישען די ברייטסטע שיכטען פון דער יוד. בעפעלקערונג, האט דער קאמיטעט בעשלאסען זיך צו ווענדען צו די היגע ווירטשאפטליכע אינסטיטוציעס מיט דער איניציאטיוו, אז זיי זאלען איינארדנען דיסקוסיע-אוועגדען מיט דער בעטייליגונג פון קאמיטעט.

אין שייכות דערמיט, איז פארגעקומען באנערש-טאג פארגעקומען א דיסקוסיע-אוועגד אין לאקאל פון קליינהענדלער-מעראיין (אנראדאווא 10), אויף וועלכען ס'זענען ארויסגעטרעטען מיט רעדעס די ה"ה: פרעזעס יוליוס לעווישטיין, פרעזעס אינזש. גרשון פראשקער, און האנדעלס-ריכטער יאקוב הערץ.

נאך א לעבהאפטער דיסקוסיע איז אנגענו-מען געווארען א רעזאלוציע, ענטרגיש צו אונטער-שטיצען די אקציע פון באיקאט-קאמיטעט.

פון זייער מויל-אין גאטס אויערען

דעלעגאטען-צוזאמענפאהר פון לאקאטארען-פעראייניגונג אין דער לאדזער וואיעוואודזטווע

(2) געכטען איז פון 10 פריה ביז 10 אויענד פארגעקומען א וואיעוואדישער צוזאמענפאהר פון לאקאטארען-פעראיינען (פעטריקאווער 107), אין וועלכען עס האבען אנטייליגענומען 64 דעלעגאטען פון דער גאנצער וואיעוואודזטווע.

נאך די בעזונדערע רעפעראטען און דער דיס-קוסיע, איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע, אין וועלכער עס ווערט געפארערט אז די רעגירונג זאל אויסגעבען עגטשפרעכענדע געזעצען וועגען פער קלענערען דאס דירה-געלד אין אלטע און נייע הייז-זער אויף 50 פראצענט. צו בטל מאכען פערלע-גענע דירה-געלד-חובות פאר ארבייטסלאזע און פער-ארימטע. צו רעקווירירען פרייע דירות פאר היימלאז-ע; צו אויסשפרייטען דאס געזעץ וועגען לאקאטא-רען-שוץ און אויך אויף בייא הייזער; צו אפשטעלען די עקסמיסיעס — ווי גרויס די דירות זאלען נישט זיין — פון ארבייטסלאזע און יורדים.

אפשריפטען פון דער רעזאלוציע זענען אריי-בערגעשיקט געווארען קיין וואַרשא צו די מיניסטע-רען פאר יוסטיץ, אינערן, פינאנץ, און ארבייט.

קרילען-בלאנדזשעז אין לאדז

און טרעפען א צופעליגען דורכגייער

(2) גייענדיג נעכטען ביינאכט אין גאס — אויף דער ליואווסקא גאס איז עס געווען — האט דער צופעליגער דורכייענדיגער סטאניסלאו מיכאל סקי (פון בזשעזשינע 116) פלוצים דערהערט בע וואלדען און א שיסעריי.

ער האט זיך געלאזט גיין אין דער ריכטונג פון וואנען עס האבען זיך געטראגען די קולות און דאס קנאלען פון די רעוואלווער-שאסען, און איז פער-וואונדעט געווארען דורך א פערבלאנדזשעטער רע-וואלווער-קוגל.

(2) הייגט וועט אינם לאדזער קרייז-גערי'כט פארקומען דער פראצעס פון דעם 36-יעהריגען יאן דרעוויטש (אדע' דרעוויץ) וועלכער ווערט בעשול דיגט אין דעם, אז אין דער באכט אויפ'ן 7 מערץ ה.י. האט ער אפגעשראָיפט די באהן-שיעס לעם דער סטאציע לאדז-קאלישע פון דער ליניע, וואס פיהרט קיין זגערזש, און אז אין דער באכט אויפ'ן 12 מערץ ה.י. האט ע' אויף א שטח פון 400 מעטער אפגעשראָיפט די שיעס אויפ'ן זשאביניצער בלאק.

אין די ביידע פאלען האבען באהן-וועכטער זיך בעציייטענס אריינגטירט אין דער סכנה און אפגע-היטען פון קאטאסטראפעס.

אין דרעוויטשעז וואוינונג (דרעוויטש איז נישט קיין שלאסער) האט מען געפונען א קאמפלעט שלאס-סער-מכשירים וועלכער איז געווען פערשטעקט אין וואנד.

אינלענדישע אויסלענדער

דער קאמפענסאציאנס-האנדעל שפילט וואס אמאל א גרעסערע ראלע אין אינטערנאציאנאלען האנדעל. כדי דאס צו פערייטשען אויף דער טאג-טעגליכער שפרען, שטעלט זיך דאס פאר אויף פאל-גענדיגען אופן: אויב די קויפסט מיין סחורה, דאן קויף איך א גלייכווערטיגקייט אין דער פארם פון דייטשע סחורות. די לייטערס פון ס'וירטשאפטליכען לעבען האבען די האפענונג אויף אזא אופן אויס-צומיידען א שלעכטע סלדא פון ס'אויסלענדישען האנדעל. דער קאמפענסאציאנס-האנדעל מאכט א גרויסע איבערקהרעניש אויס'ן בירגערליכען מא-ראלישען געביט.

אויב ערשט נישט לאנג איז קויפען געשמו-געלטע סחורה געווען א פיסקאלער פערברעך, — איז עס יעצט א מלוכה'שער פערברעך — פון ס'נאציאנאלען אינטערעס, ווייל די מלוכה קען נישט דעקען דעם שאדען מיט דעם אויסגעגעבענעם געלד פאר אויסלאנד. צווישען די פאזיציעס פון ס'מי-געל פערנעהמט טאבאק איינער פון די ערשטע ערטער, צוליב וועלכען די מאכט פיהרט א פער-ביסענעם קאמף. א מארגע זאך. דער אויסלענדישער איז נישט בילליגער און א פשיטא נישט בעסער פון דעם אינלענדישען טאבאק. ער פערמאגט דעם איינציגען שטריך, וואס ער איז פון דייטשע אפ-שטאמונג. עס זענען נאך דא צווישען אונזערע בירגער אזעלכע, כאטש זיי עסען פוליש ברויט, און דאך קענען זיי נישט פערגעסען וועגען דעם אויסלענדישען פאטערלאנד. זיי ווילען זיך נישט אומקעהרען קיין דייטשלאנד, ווייל זיי איז דא נישט צום פארנלייכען פיל בעסער, און פון דער צוויי-טער זייט פאסמאקעווען זיי זיך מיט אלעם, וואס איז דייטש. דאס ערגסטע איז אבער, וואס א סך פוילישע בירגער טוען אונקוישיש נאכמאלפעווען די הערען אין לייכטזיניג געבען זיי זיך אונטער דער טוגענדסטיע פון מפלומ'שטער גוסטקייט פון דייטשע טאנדייט-אויסארבייטונגען. געוויס אונזער טאלעראנץ דערגרייכט זעהר ווייט, אבער זיכער נישט אזוי ווייט, אז מיר זאלען קוקען רוהיג אויף אזא אונלאיאלקייט לגבי דער איינגענער מלוכה.

צו ווענען רעדען נישט זי ארגומענטען פון מא-ראלישער נאטור, דעם לערנען מיר איינגנטליך מיט זעהר לענגלא מיטלען.

קיין בירגער דארף זיך נישט וואקלען פאר דעם אנווייזען אזא אינלענדישען אויסלענדער פאר דער געהעריגער מאכט. יעדער געכאפטער פער-ב'ויכער פון דייטשען טאבאק, איז א רעטונג פון אונזערע זלאטע פון אונטערנאנג און איז א ווי טערדינע קאנסעקווענץ פון ראטעווען דעם פוי לישען ארבייטער פון ארבייטסלאזיגקייט.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

י. קאפראחסקי (נאוואמיעסקא 15), ס. טראוווקאווסקי (בזשעזשינער 56), מ. ראזענבלום (שרודמיעסקא 21), מ. בארטאשעווסקי (פעטריק-195), י. קלופסא (קאנטנא 54), ל. טשינסקי (ראקיטשינער 53).

Dr. Z. RAKOWSKI
ספעציאליסט פאר
אויגען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען
11 ליסטאפאד 9 (קאנסטאנטינער)
טעל. 127-81
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17
פון 1-11 און פון 2-3 נאכם.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 07-149
מפעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-
קראנקהייטען, מענער-שוועכע-בעהאנד-
לונג און סעסועלע בעראטונג.
אלע ארט אנאליזען.
נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אח. זונטאג פון 9—1 בייטאג
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

באריס אייטינגאן

דער גרויס אינדוסטריעלער און כלל-טוער

באריס אייטינגאן דער גרויס-אינדוסטריעלער

א דאנק דער מיטהילף פון די ברידער איי-טינגאן און דיר. אברהם לעקיך ווערט די ע'וואר-בענע זאקען-פאבריק בעדייטענד אויסגעבויט און פערברייטערט. עס ווערען ארא'געבראכט די ניי-עסטע קאסאן-מאשינען, וואס זענען ביז דאן אין לאדז נישט געווען בנמצא. און אין א קורצע צייט געלינגט די איייטינגאנס צו פע'וואנדלען זייער פאבריק אין דער גרעסטע אינטערעסאנטע פון דעם מין אין פוילען. די דאזיגע פאבריק געפינט זיך אונטער דער געניטער לייטונג פון דירעקטאר אברהם לעקיך.

פערשטעהענדיג, אז פוילען, וואס איז אפגע-שניטען געווארען פון גרויסען רוסישען מארק, מוז געווינען אנדערע לענדער וואוהין צו עקספאר-טירען איהרע אויסארבייטונגען, נעהמען די איי-טינגאנס אונטער די איניציאטיוו צו עקספארטירען סחורות קודם-כל קיין רומעניען און שפעטער אויך אין אנדערע לענדער. זייער פרוב פאלט אויס זעהר גינסטיג און זיי צייכנען זיך אויס אויף אויף דעם געביט, מעהר פון אלע אנדערע לאדזער פאבריקאנטען און ווערען די גרעסטע עקספארטערען פון לאדז.

די ארבייט פון די איייטינגאנס געהט דאן אין פערשידענע ריכטונגען, און מיט'ן וואוקס און דער פערצווייגונג פון דער ארבייט וואקסט אויך זייע אונטערנעהמונגס-גייסט.

אין יאהר 1922 קויפען זיי אפ די מעכאנישע וועבערייען פון דער פירמע „קוק" און בעהמען פאב-דיצירען האלב-וואלענע שעוויאטען און באנ'יועלנע סחורות, ווי אקספארד, טיק, א. א. שפעטער קויפען זיי ווידער אפ די אפרעטור „דאביעשקאוו" הינטער לאדז און פערוואנדלען די אין א בעזונדערע אקציען-געזעלשאפט. אויסער דעם ווערט די פירמע „מ. ט. פיקיעלני" פערוואנדעלט אין אנ'אקציען-געזעל-שאפט און זיי בעקומען אין זייער הענד א גרויסען טייל פון די אקציעס פון דער פירמע. זיי דענען אויך די הויפט-גרינדער פון לאדזער „דעפאזיטען-בענק" און א דאנק זייער איינפלוס אין אויסלאנד, ענטוויקעלט זיך די בענק זעהר גיך און ווערט זיינט צו טאג געראכענט צו די סאלידסטע און פעסטסטע בענק אין לאדז. באריס איייטינגאן איז טאקע ביז זיין טויט געווען פארזיצער פון דער דאזי-גער בענק (איצט פערנעהמט דעם חשובע'ן אמט נאאום אייטינגאן). אויך די פירמע „יעלין און רו-דאמין" איז א דאנק זייער מיטהילף פע'וואנדעלט געווארען אין אנ'אקציען-געזעלשאפט און אויך דא האבען זיי דורכדעם בעקומען א גרויסען איי-נשלוס אויף דער פיהרונג פון דער פירמע.

אין די אלע אויפטען און אונטערנעהמונגען, וואס זענען דורכגעפיהרט געווארען בשותפות פון די אייטינגאנס איז דער אנטייל פון באריס אייטינ-גאן געווען אזא גרויסער, אז באריס'עס באמען ווערט צווישען די פאבריקאנטען-קרייזען זיי א סי-באנים פון פלייס און אונטערנעהמונגס-גייסט.

די פירמע אייטינגאן הויבט אן שפילען, וואס

(צו זיין ערשטער יאהרצייט)

פון אלי באַרוכין.

אמאל אלץ מעהר א גרויסע ראל אין דער לאדזער אינדוסטריע. מיט עטליכע יאהר שפעטער בין אין אויס די אייטינגאנס א גרויסע שפינערייי אויף יוליוס-גאס, וואס בעשעפטיגען טויזענדער אר'בייטער און זיי פערפליצען דעם מארק מיט רע'יעל-אויסגעארבייטע טעקסטיל-סחורות.

אין 1927 קויפען זיי אפ אויף ראדיואנסקא-גאס א פאבריק און בויען דא אויס א גרויסע אפ-רעטער, סחורה-הרוקעריי און א פייגע שפינעריי, לויט'ן לעצטען וואָרט פון דע' טעכניק. צום וואוקס פון אייטינגאנס אונטערנעהמונגען העלפען אויך שטארק מיט זיינע ריהרעוודיגע דירעקטאָרען און בעזונדערס דירעקטאר יעקב ספעקטא', וואס פיהרט אן מיט'ן הויפט-פערקויף פון די אויסארבייטונגען פון דער פירמע און וואס אינטערעסירט זיך בע-זונדערס מיט די טעכנישע דערגרייכונגען און מער פאלקאמונגען אין דע' אינדוסטריע, וועלכע ער בעמיהט זיך איבערצופלאנצען אויפ'ן לאדזער באָ-דען. אלס גרויס-אינדוסטריעלער, וואס שטעהט אין ענגע האנדעלס-פערבינדונגען מיט אויסלאנד, פונ-דראנען עס וועען אימפאָרטירט רויה-שטאפען, ווי וואל און באמוועל, אין יאהרען עס ווערען אויך עקס-פורטירט פערטיגע אויסארבייטונגען, פערשטעהט באריס אייטינגאן אפצושאצען די גרויסע ווירטשאפט-ליכע בעדייטונג פאר פוילען צו האבען אנ'איינגעגעבן פארט און ווען דע' פארט אין גדינע ווערט אויס-געבויט איז ע' צווישען די ערשטע — נישט נאר יודישע — פאבריקאנטען פון לאדז, וואס פראבאָ-גאנדירט צו שטיצען גדינע דורך אריינפיהרען די רויה-שטאפען און שיקען אלע טראנספארטען ווערכ'ן פוילישען פארט.

די דאזיגע אקציע פון באריס אייטינגאן ווערט ווי געהעריג אפגעשאצט דורך די פוילישע מליכה-מענער און באריס אייטינגאן מיט ווענען ווארט מען רעכענט זיך פון לאנג שוין ביי דער לאקאלער מאכט ווערט אויך שטארק אנגעזעהען ביי דער רע-גירונג. זיינע פאטריאטישע האנדלונגען אין פאר-לען, ווען מען דארף ארויסווייזען ביי'גערליך גע-פיהל און פעראנטוואָרטלכקייט, געפינען גרויס אונטער קענונג און דאס העלפט מיט אין א גרויסע מאס צו זיין וואקסענדער פאפולאריטעט.

אין די לעצטע יאהרען פאר באריס אייטינ-גאנס טויט, איז די פירמע אייטינגאן שוין געווען איינע פון די גרעסטע טעקסטיל-אונטערנעהמונגען פון לאדז און די בעמען פון די אייטינגאנס ווערען דערמאהנט אנאייגעס מיט די נעמען פון די בויער פון לאדז: שיבלער, פאנזאנסקי, גייער און אשר קאהן.

דער געזעלשאפטליכער טוער

באריס אייטינגאן, גראד ווי אלע זיינע ברידער

געפינט א גרויסע גייסטיגע בעפרידיגונג אין אייי-ביגען פראצעס פון שאפען און פראדוצירען און וואס מעהר דער אייטינגאן-קאנצערן פערצווייגט זיך, וואס מעהר געשעפטען און טראנזאקציעס ער פיהרט דורך, אלץ גרעסער ווערט די ענערגיע אין שאפונגס פרייד פון באריס אייטינגאן.

ביי דער דאזיגער אויסערגעוועהנלעך פע'צווייג טער און פילפאכער ארבייטס-בעלאסטונג אלס גרויס אינדוסטריעלער, פינאנסיסט און קאמערץ — מאן, ווערט אויך וואס אמאל רייפער ביי באריס אייטינ-גאן דער חוש פאר געזעלשאפטליכער ארבייט און ברייטערען זין פון ווערט.

אלס מענש מיט א גרויס פיהלענד האַרץ אונ-טערשאצט ער נישט די בערייטונג אויך פון פילאנ-טראפיע, כאטש לויט זיין גאנצער אויספאסונג און וועלט-אנשויונג אנערקענט ער נאר די פראָדוקט טיווע ארבייט אלס מיטעל פון אויפריכטונג פאר די ברייטע מאסען. עס זעהן דא אזוי פיל אריטע און ליידענדע, וואס פאדערען דרינגענדע הילף, אז מען טאר זיי נישט טרייסטען מיט רפואות אויף שפע-טער.... און דע'בער רעגירט באָ'יס אייטינגאן באלד אויף יערע' בקשה, אויף יע'ע' וועדונג וועגען הילף.

די יודישע און אויך נישט-יודישע געזעלשאפט האט דאס געוואוסט. מען האט געוואוסט, אז באָ-ריס אייטינגאן קען קיינעם נישט אפזאגען, ווען מען קומט צו אהם בעטען הילף און דע'בער האט מען פאר באריס אייטינגאנס לעבע' געקענט בע-מערקען א כאראקטעריסטישע ע'שיינונג: אין דעם האלב-טונקעלען קאָר'דאָר פון קאנטאר אויף שיע-קעוויטש-גאס 84, אין דע' לאדזע' פיליע פון אייי-טינגאן-קאנצערן, וואו ס'האט אמטירט באריס אייי-טינגאן, זיצען אויף לאנגע בענק צעהנדליגע מענ-שען בעשיידען געקליידט און ווארטען, וואַרטען...

אויף וואס וואַרטען זיי? צו שליסע' געשעפ-טען מיט'ן פרעזעס באריס אייטינגאן? ניין! די וואַר-טען אויסצוגיסען זייע' האַרץ פאר איהם און בע-קומען פון איהם הילף "— — —

עס איז נישט קיין שום גוזמא ווען מי' וועי-לען זאגען, אז זייט ישראל קלמן פאנזאנסקי, קאנ-שטאדט און יאראשעווסקי האט דאס יודישע לאדז נישט געהאט אזא בעל-צדקה, אזא מאן מיט ברייי-טער פילאנטראפישער געזינונג, מיט א גרויס פיהלענד האַרץ פאר דער יודישע נויט, ווי באָ-ריס אייטינגאן. די יודישע פילאנטראפישע גע'על-שאפטען, אינסטיטוציעס פון סאציאלען-שוץ, אזוי גוט ווי די אינסטיטוציעס, וואס דינען פאר אפהי-טען דאס געווענד פון דער יודישער בעפעלקערונג האבען דערפיהלט אין באריס אייטינגאן זייער גרויי-סען אפטרופס און האט אנ'איינסטיטוציע זיך געפר-נען אין געלר-שווערינקייטען, דאן האט מען גע-וואוסט, אז עס איז באָ תמיד פארהאן אנ'עצה: באריס אייטינגאן וועט א יודישע אינסטיטוציע נישט לאזען פאלען. באריס אייטינגאן האט פער-טיילט טויזענדער פאר גוטע יודישע ציעלען מיט א ברייטער האנד". ער האט תמיד געזאגט אי'אפענע האנד, אי פארן פרט, אי פארן כלל.

(ענדע מארגען).

אייטינגאן דער גרויס-אינדוסטריעלער

אייטינגאן דער גרויס-אינדוסטריעלער

אמאל אלץ מעהר א גרויסע ראל אין דער לאדזער אינדוסטריע. מיט עטליכע יאהר שפעטער בין אין אויס די אייטינגאנס א גרויסע שפינערייי און ווענערייי אויף יוליוס-גאס, וואס בעשעפטיגען טויזענדער אר'בייטער און זיי פערפליצען דעם מארק מיט רע'יעל-אויסגעארבייטע טעקסטיל-סחורות.

אין 1927 קויפען זיי אפ אויף ראדיואנסקא-גאס א פאבריק און בויען דא אויס א גרויסע אפ-רעטער, סחורה-הרוקעריי און א פייגע שפינעריי, לויט'ן לעצטען וואָרט פון דע' טעכניק. צום וואוקס פון אייטינגאנס אונטערנעהמונגען העלפען אויך שטארק מיט זיינע ריהרעוודיגע דירעקטאָרען און בעזונדערס דירעקטאר יעקב ספעקטא', וואס פיהרט אן מיט'ן הויפט-פערקויף פון די אויסארבייטונגען פון דער פירמע און וואס אינטערעסירט זיך בע-זונדערס מיט די טעכנישע דערגרייכונגען און מער פאלקאמונגען אין דע' אינדוסטריע, וועלכע ער בעמיהט זיך איבערצופלאנצען אויפ'ן לאדזער באָ-דען. אלס גרויס-אינדוסטריעלער, וואס שטעהט אין ענגע האנדעלס-פערבינדונגען מיט אויסלאנד, פונ-דראנען עס וועען אימפאָרטירט רויה-שטאפען, ווי וואל און באמוועל, אין יאהרען עס ווערען אויך עקס-פורטירט פערטיגע אויסארבייטונגען, פערשטעהט באריס אייטינגאן אפצושאצען די גרויסע ווירטשאפט-ליכע בעדייטונג פאר פוילען צו האבען אנ'איינגעגעבן פארט און ווען דע' פארט אין גדינע ווערט אויס-געבויט איז ע' צווישען די ערשטע — נישט נאר יודישע — פאבריקאנטען פון לאדז, וואס פראבאָ-גאנדירט צו שטיצען גדינע דורך אריינפיהרען די רויה-שטאפען און שיקען אלע טראנספארטען ווערכ'ן פוילישען פארט.

די דאזיגע אקציע פון באריס אייטינגאן ווערט ווי געהעריג אפגעשאצט דורך די פוילישע מליכה-מענער און באריס אייטינגאן מיט ווענען ווארט מען רעכענט זיך פון לאנג שוין ביי דער לאקאלער מאכט ווערט אויך שטארק אנגעזעהען ביי דער רע-גירונג. זיינע פאטריאטישע האנדלונגען אין פאר-לען, ווען מען דארף ארויסווייזען ביי'גערליך גע-פיהל און פעראנטוואָרטלכקייט, געפינען גרויס אונטער קענונג און דאס העלפט מיט אין א גרויסע מאס צו זיין וואקסענדער פאפולאריטעט.

אין די לעצטע יאהרען פאר באריס אייטינ-גאנס טויט, איז די פירמע אייטינגאן שוין געווען איינע פון די גרעסטע טעקסטיל-אונטערנעהמונגען פון לאדז און די בעמען פון די אייטינגאנס ווערען דערמאהנט אנאייגעס מיט די נעמען פון די בויער פון לאדז: שיבלער, פאנזאנסקי, גייער און אשר קאהן.

דער געזעלשאפטליכער טוער

באריס אייטינגאן, גראד ווי אלע זיינע ברידער

פון קוילען-בלאנדזשעז אין לאדז

און טרעפען א צופעליגען דורכגייער

ווער, וואס, ווי — האט ער נישט געזעהן, און ער ווייסט נישט.

אין א געוויסער צייט, שפעטער, האט מען איהם געפינען ליגען אויף דעם טראָטואַר" אין פאגאטאָ-ווע פון דער קראנקען-קאסע האט איהם אפגע-פיהרט אין שפיטאל אויף זאנאיניקאווא.

לעת עתה איז נישט פעסטגעשטעלט געווארען, פונוואנען עס איז געקומען די פערבלאנדזשעטע קויל.

א לאדזער מאטושקא, צי א באטיושקא?..

דער גוטער יאהר ווייסט איהם דעם פערשוין.

וואס ווערט היינט געשטעלט פאר'ן געריכט

(2) הייגט וועט אינם לאדזער קרייז-גער'כט פארקומען דער פראצעס פון דעם 36-יעהריגען יאן דרעוויטש (אדע' דרעוויץ) וועלכער ווערט בעשול דיגט אין דעם, אז אין דער באכט אויפ'ן 7 מערץ ה.י. האט ער אפגעשראָיפט די באהן-שיעס לעם דער סטאציע לאדז-קאלישע פון דער ליניע, וואס פיהרט קיין זגערזש, און אז אין דער באכט אויפ'ן 12 מערץ ה.י. האט ע' אויף א שטח פון 400 מעטער אפגעשראָיפט די שיעס אויפ'ן זשאביניצער בלאק.

אין די ביידע פאלען האבען באהן-וועכטער זיך

ספארט-בעוועגונג

דער טורן-פעסט פון „מארגענשטערן"

איבער 300 טורנער אויפ'ן העלענאוו-פלאץ

בעלד ביי די פריי-איבונגען, אין וועלכער עס האבען זיך בעטייליגט איבער 300 ספארטלער האט אנגעהויבען צו גיסען א רעגען. צווישען די צושויער איז ענטשטאנען א מהומה, אלע האבען זיך געלאזט לויפען צו דער געדעקטער טריבונע, אבער די ספארטלער ווערען נישט געתפעל פון דעם רעגען. דער רעגען גיסט אויף די האלב-נאקעטע קערפערס, וועלכע בעוועגען זיך פינקטליך אין סאקטפול לויט די קלאנגען פון מוזיק.

די בוק-איבונגען פון די מוסטער-מענער ווערט ווי שטענדיג אויסגעפיהרט זעהר פרעציז, די שנעלע גלידער-בעוועגונג פון די יחידים שלי-פען זיך הארמאניש צונויף, בולט צייכענען זיך די מוסקולען ביי יעדע בעוועגונג.

די איבונג פון די מוסטער-פרויען איז פון די אינסטרוקטארען פיין פערטרעכט. עס איז א גע-מיש פון ריטמיק, שפיל און טענץ. א בעזונדערען חן געבען צו דער איבונג די געהעריגע קאסטיו-מען. די אלגעמיינע פיראמידע האט, נישט געקוקט אויף דער גרויסער צאהל בעטייליגטע, דאך זיך פערלוירען אויף דעם פלאץ. אזא פיראמידע איז אויסגערעכענט נישט אויף קיין 300 ספארטלער, נאר אויף א פארמאל דרייהונדערט.

דער טשוואק פון ספארט-פעסט איז געווען די איבונגען פון די קינדער. אזא מאסענהאפטע בע-טייליגונג פון קינדער אין איין אלגעמיינער איבונג איז ביי אונז א נייעס. די איבונגען זענען דא פשוטע קינדער-שפילען און שטיפערייען געפארמט אין פיין צוגעטראכטע בעוועגונגען. דער עולם האט מיט גרויס בעגייסטערונג אויפגענומען די קליינע שטיפערס.

די פעהנער-איבונגען זענען נישט קיין נייעס, אבער די דאזיגע פאליעדיגע פארביגקייט פערכאפט יעדעס מאל דעם צושויער.

די שפרונגען איבערן קאסטען האבען צוליב דער ווייכקייט פון באדען נישט געקענט אויסגע-פירט ווערען אזוי פרעציז. בכלל האט דער רע-גען זעהר א סך געשטערט דעם פולען איינדרוק פון די איבונגען.

די קראפט-איבונגען מיט די בעלקעס, הא-בען דעמאנסטרירט נישט נאר געשיקטקייט און גבורה, נאר אויך אויסדויער, ווייל די ספארטלער האבען זיך ביי דער איבונג א פאר מאל געמוזט שווקלייגען אויף דער דורכגעווייקטער ערד.

די מלאשען-איבונג, ווי אויך די איבונג מיט שטאבען אויף ראווערען אין פולען גאנג זענען אויך אויסגעפאלען זעהר גוט.

די פינאל-איבונג „פייער-קרייזען" וועלכע איז ספעציעל פארגעקומען אין דער טונקעל-שעה האט געמאכט אן'אויסערגעוועהנליכען שטארקען איינדרוק. די פערשידענע הארמאנישע בעוועגונגען, וועלכע עס פיהרען אויס די מענער-גרופען צייכענען זיך אן אין דער טונקעלער לופט מיט בעוועגליכע ליכט-פלעמלעך. די פרויען אין ווייסע קליידער שלייכען ארייס טאנצענדיג מיט פאקעלען אין די הענד. די פאקעלען און די לעמ-פלעך בעוועגען זיך צוזאמען, ס'איז א הערליכע ספארט-אילומינאציע, וועלכע בלייבט לאנג אין זכרון.

אין אלגעמיין האט זיך דער טורן-פעסט זעהר גוט איינגעגעבען און בעוויזען, אז די אינ-סטרוקטארען פון „מארגענשטערן" לעגען אוועק א סך מיה און ארבייט פאר דער פיזישער דערציי-הונג פון די מארגענשטערן-מיטגלידער.

מייסטערשאפט פון „א"-קלאס אין לאדז

מכבי — הכח 0:3 (וואלקאווער)

רער פריינדשאפטס-מעטש האט זיך פערענדינט מיט 1:2 לטובת הכח

דעם מעטש צווישען ביידע יודישע מאנשאפ-טען פון „א"-קלאס האבען ביינעוואוינט א זעהר גרויסער עולם און אזוי ווי שטענדיג האט מען פארגעמיהלט, אז א מעטש צווישען צוויי יודישע מאנשאפטען וועט נישט אדורך גאנץ גלאטיג, און אזוי איז אויך געווען. אויף דעם מעטש איז בע-שטימט געווארען אלס ריכטער ה' אנדושעיטש, אין דער לעצטער מינוט איז אבער אויף זיין ארט גע-קומען ה' ראדער, „הכח" האט זיך אפגעזאגט צו שפילען דעם מעטש, אויב ה' ראדער וועט זיין ריכטער.

לויט די פערפליכטענדע פארשריפטען האט ה' ראדע אפגעוואדט א געוויסע צייט און דאן אנערקענט א „וואלקאווער" פאר „מכבי". „הכח" האט אזויארום פערשפילט צוויי פונקטען, וועלכע וואלטען איהר זעהר שטארק צוגוץ געקומען ביי דער לאגע אין דער מייסטערשאפטס-טאבעלע. אין וועלכע „הכח" געפינט זיך.

ביידע מאנשאפטען האבען דאן געשפילט א פריינדשאפטס-מעטש. ביים ריכטער ה' לאנגע, וועלכער איז גראד געווען אויפ'ן פלאץ.

אין דער ערשטער העלפט האט „הכח" גע-האט א גרויסע איבערמאכט. די „מכבי"-מאנ-שאפט האט זיך זעהר גוט געהאלטען און אין דער צווייטער העלפט שארף אטאקירט, די טויערען פאר „הכח" האבען ערצילט גערטעל און קשהען. פאר „מכבי" — פרענקעל.

ס.ס.ס. — ל.ק.ס. I 1:6

די סטושעלצעס האבען אנגעהאלטען א שעה-נעם זיג איבער דער ל.ק.ס.'ישער רעזערוו-מאנשאפט שלאגענדיג זי 1:6

ל.ט.ס.נ. — ווירזעז 0:2

ווימא — וו. ס. ס. 1:3

מייסטערשאפט פון „בע"-קלאס

בר-כוכבא — מארגענשטערן 0:5

בר-כוכבא פיהרט די גאנצע צייט מיט א טויערען-רעזולטאט 0:19

ציקליסטען-געיעג ארום לאדז

נעכטען איז פארגעקומען דער טראדיציאנע-לער ציקליסטען-לויף ארום לאדז אויף א שטח פון 240 קילאמעטער. אין געיעג האבען אנטייל-גענומען 32 ציקליסטען, געענדיגט דעם לויף האבען 23, די ערשטע ערטער האבען פערנומען: 1) קיעלבאסא (א.ק.ס. ווארשא), 2) פיאסראווסקי (וו.ט.צ. ווארשא), 3) דאמבראווסקי (טראמוואיאוש ווארשא) און 4) קאלאדזשעיטשיק (רעסורסא לאדז).

מייסטער פאר קוישבאל

פאר פרויען און מענער

אלס לאדזער קרייזמייסטער אין קוישבאל, נאך די פינאל-קאמפען זענען בעשטימט געווארען: פרויען — י.ק.פ. אין דער ערשטער גרופע און ל.ק.ס. אין דער צווייטער גרופע. קוישבאל פאר מענער וו.ק.ס.

פוילישער טעניס-מייסטער טלאטשינסקי

בעזיגט געווארען אין לאדז דורך דעם יודישען מכביהדע-מייסטער וויטמאן

שבת זענען אויפ'ן פלאץ פון די טוריסטען פארגעקומען צטליכע טעניס-מעטשען מיט'ן אנטייל פון פוילישען טעניס מייסטער טלאטשינסקי און דעם יודישען אויסגעצייכענטען טעניס-שפילער אהרן וויטמאן, וועלכער האט ביז איצט געשפילט אין טארנאווער „שמשון". אין דער ערשטער פערמעס-טונג האבען זיך געטראפען טלאטשינסקי מיט וויט-מאנ'ען. דעם מעטש האט געוואונען אין א שעהנעם סטיל וויטמאן אין צוויי „סעטען" 8:10, 2:6.

אין „דובל-שפיל" האבען זיך געטראפען טלאטשינסקי — שרעדער (לאדז) און וויטמאן — סטעפקא (לאדז). דער מעטש האט זיך פערענדיגט מיט א זיג פון דער ערשטער פאר אין פערהעלטניש 4:6, 8:6, 3:6.

די ספארט-אימפרעזעס

אין יום-טוב פון „6. שערפיען"

דער לעניאניסטען-פערבאנד אין לאדז אר-דענט איין גרויסע פייערליכקייטען דעם 6. אויגוסט, אין טאג ווען פילסודסקי'ס לעגיאנען זענען ארי-בערגעטרעטען די פוילישע גרעניץ, אין דעם טאג וועלען פארקומען אלגעמיינע פייערליכקייטען און גרויסע ספארט-אימפרעזעס מיט פאלגענדען פרא-גראם.

5 אויגוסט 7 אוועגד זאמעלפונקט פון אלע ארגאניזאציעס אויף דאמבראווסקי-פלאץ און מארש מיט ארקעסטערס צום קאשטשוטקי-דענקמאל, וואו ס'וועט געלעגט ווערען א קראנץ.

19,45 מיליטערישער אטראפלען וועלען 20 מינוט פליהען ארום דער שטאט און ווערפען ליכט-ראקעטעס.

דעם 6 אויגוסט וועלען פארקומען ציקליס-טען-געיעגען אויף 10, 50 און 100 קילאמעטער מיט דער מעטע אין העלענאוו. אויפ'ן פלאץ אין העלענאוו וועט פארקומען א גרויסער באקס-עלי-מינאציע-מעטש און דאן א גארטען-פערווייליגונג.

נעכטיגע ליגע-מעטשען

ווילנא — פארבוזשע 1:10

קראסאוויא — גארבארניא 1:3

רוך — ווארטא 1:2

לעגיא — ציוויל-רעפר. פון 22 פולס 1:3

יובילעאום פון לעמבערגער טשארני

אין די יובילעאום-טעג פון לעמבערגער טשארני זענען געשפילט געווארען פאלגענדע מעטשען:

טשארני — ל. ק. ס. 0:1

פאגאן — געדאניא 1:7

טשארני — געדאניא 1:4

פאגאן — ל. ק. ס. 1:5

דער באקס-מעטש צווישען טשארני און חשמונאי האט געברענגט דעם רעזולטאט פון 2:12 פאר טשארני.

טעניס-מעטש וועגן דער פוילי-שער מאנשאפטס-מייסטערשאפט

לעגיא (ווארשא) — אוניאן-טורינג (לאדז) 0:7

אין לעגיא-מאנשאפט האבען ארויסגעטרעטען טלאטשינסקי און וויל.

פוילישע לייכטאטלעטישע מייסטערשאפטען

פויזנער „ווארטא" פוילישער מאנ-שאפטס-מייסטער

די פוילישע לייכטאטלעטישע מייסטערשאפ-טען האבען געגעבען פאלגענדע גייע פוילישע מייסטער אין לייכטאטלעטיק.

200 מעטער: ביניאקאווסקי (ווארטא).

5000 מעטער שמיאלקא (קראקאוויא) 15 מינוט 41,6 סעק. 2) קויטערא (לאדז).

שטאפעט 100 x 4 — א. ז. ס. (ווארטא 44,8 סעק.

400 x 4 — ווארטא (פויזען) 3,32,4.

ווייט-שפרונג — שיקארסקי (פאלאניא ווארשא 6,84 מעטער.

חויך-שפרונג — ניעמיעץ 1,78 מעטער.

קויל-ווארפען — העליאש 15,34 מעטער.

שפיז ווארפען — טורטשיק 59,86 מעטער.

110 מעטער מיט שטערונגען — ניעמיעץ 15,8 סעק.

800 מעטער — קוראראסקי (יאגעלאניא 1,59,9

אין דער אלגעמיינער פונקטאציע האט דאס ערשטע ארט פערנומען ווארטא (פויזען) פאר א.ז.ס.

געשפילט פאר אל-קאפאנע

דערצעהלט ספעציעל פאר'ן „נייעס פאלקסבלאט" פון מאלי פיקאן

די ארטיסטען האבען אינגאנצען געהאט פער-געסען וואו זיי געפינען זיך, אזוי זענען זיי פער-באפט געווארען פון דעם אלעם, וואס זיי האבען געזעהען אין דעם מאדערן-איינגעאר'דענטען מיניאר-טער-טעאטער. ערשט דער ביהנען-דירעקטאר האט איבערגעלייסען זיין ערטציקונג, ווען ער האט גע-מאלדען מאלי פיקאן, אז דער קאנצערט הויבט זיך אן. די ארטיסטען האבען בעקומען מעהר דרך ארץ פאר דעם היינטיגען ארויסטריט פאר אל-קאפאנע. אין אזא הערליכען טעאטער איז ווערט צו שפילען, ס'זאל אפילו זיין פארן טייוועל. אין ארקעסטעריום איז שוין געזעסען א קליינער אר-קעסטער, וועלכער האט זעהר אויס, שוין געהאט איינגעשפילט די ראלען, וואס גרינבערג האט באלד אינדערפריה נאך גענומען פון די ארטיסטען. דער פארהאנג האט זיך אויפגעהויבען און מאלי פיקאן איז ארויף אויף דער ביהנע. דא האט זי אין ערש-טען אויגנבליק שוין בעמערקט, אז אל. קאפאנע איז נישט געווען בעהאלטען און ארומגעריגעלט פון זיינע פריינד, אזוי ווי א טאג פריהער אין טע-אטער. ער איז געזעסען מיט זיין פרוי, אנגעטון אין א הערליכען ווייס-אנצוג, אין א קליינע האלב-רונדע לאזשע, וועלכע איז געווען די איינציגע אין דעם דאזיגען טעאטער. דער פארטער איז געווען כמעט אינגאנצען בעזעצט, זעהט אויס, מיט בלוין אייגענע מענשען, וועלכע אל. קאפאנע האט גע-וואלט מסבה זיין מיט א קאנצערט, וועלכער האט קאפאנען ארייגעברענגט אין אזא ענטציקונג. מאלי פיקאן האט אנגעהויבען איהר קאנצערט, זי האט זיך פערגעסען און איז ארייין אין אזא עקסטאז, וואס האט נישט-שטענדיג ביי איהר פאסירט. זי האט געזונגען איין ליד נאך'ן אנדר'ען, איינס בעסער פון אנדערען. נאך יעדען ליד, נאך יעדען נומער, האט זיך אויפגעהויבען א שטורעם פון אפלאדי-סמענטען און אוואציעס פאר די קינסטלערין. אל. קאפאנע אליין איז היינט אויך נישט געווען אזוי בעשיידען ווי א טאג פריהער. אין טעאטער יעדען נומער האט ער זיך אויפגעהויבען פון זיין פאטעל און וואריים אפלאדירט דער קינסטלערין. דער לעצטער נומער וואס די קינסטלערין האט גע-זונגען איז געווען „ס'בענקט אהיים". מאלי פיקאן האט דאס ליד געזונגען מיט אזוי פיל אויסדרוק, מיט אזוי פיל געפיהל, אז ביי אלע אנווענדע האבען זיך געשטעלט טרערען אין די אויגען. דער עולם איז מעהר נישט געבליבען זיצען אויף די ערטער, נאר איין רייה נאך דער אנדערער האר-בען זיך אויפגעשטעלט און אויסגעשטרעקט די העל-זער צו דער סצענע און ווען די קינסטלערין האט געענדיגט, האבען די אנווענדע אויפגעהויבען אזא שטורעם, אזא אוואציע, אז עטליכע מינוט האר-בען די ווענד, פשוט געציטערט. קאפאנע אליין האט נישט אפלאדירט, נאר איז געשטאנען אונבעוועג-ליך, אזוי ווי ער וואלט זיך נישט געקענט אפטרייס-לען פון'ם איינדרוק, וואס דאס לעצטע ליד האט אויף איהם געמאכט.

דער קאנצערט איז געווען פערצעהיגט. מאלי פיקאן אליין איז אויך געווען אונטערן איינדרוק פון דעם קאנצערט, וועלכער האט ביי די דאזיגע זעלטזאמע צושויער אן'ויסגערופען אזא בעגייסטע-רונג, איהר איז דאס נישט נאר געפעלען געווארען, נאר ס'האט געמאכט אויף איהר אן זעהר שטאר-קען איינדרוק. באלד נאך'ן קאנצערט האט זיך בע-ווזען גרינבערג.

— איך ווייס — האט ער געזאגט — אז איהר זענט געווייס זעהר מיר פון צוויי אזעלכע קאנ-צערטען, וואס איהר האט אין אוועגד געהאט.

— פון דעם ערשטען איז ביי מיר כמעט שוין קיין שפור נישט געבליבען, האט מאלי פיקאן אויפ-ריכטיג ערקלערט גרינבערגען, און פון דעם צווייט-טען בין איך נאך איצט אונטערן איינדרוק.

— פארוואס?

— דאס קען איך מיר נאך אליין נישט פער-טייטשען, איך מוז זיך נאך אליין בעדענקען, כדי זיך דאס צו פערטייטשען.

— פרוי פיקאן און הער קאליך, אונזער קאפאנע האט צוגעגרייט א גרויסען באנקעט פאר אייך, זייט אזוי גוט און קומט מיט מיר, דאס איז דא אין דער ווילע און איהר דארפט דאך געווים זיך בע-שטימט איבערטאן.

מאלי פיקאן האט דאסמאל נישט פראטע-טירט און גלייך געגאנגען, זי האט געוואלט זיך באמאמאל טרעפען פנים אל פנים מיט די מענשען, אויף וועלכע זי האט געמאכט אזא שטארקען איינ-דרוק מיט איהר קאנצערט. דער באנקעט איז גע-ווען א גרויסער, זעהט אויס, אז דאסמאל זענען געווען פערזאמעלט אלע, וואס האבען אנגעהערט צו קאפאנעס באנדע. יעדער בעזונדער האט גע-קוקט אויף מאלין מיט אזעלכע אויגען, וואס האב-בען אויסגעדריקט אנטונג און ענטציקונג. מאלי און קאליך האבען אויף אבסערווירט יעדעס פנים בעזונדער און פון יעדען עפעס בעזונדער אריאפגע-לערנט. דער טיש איז געווען בעשטעלט מיט כל-טוב, און מיטען דער גרויסארטיגער סעודה האט גענומען א וואָרט דער קאפאנע, וועלכער האט צוו. אנד. געזאגט:

— חשוב'ע קינסטלערין, איהר האט היינט געזונגען פאר אנ'עולם, וועלכען מרופט אין דער געזעלשאפט אן מיט כל'ערליי בעמען: באנדיטען, גזלנים, גנבים, שמוגלער א. אז. וו. פע'שטעהט זיך, אז מיר האבען א גאנץ אנדערע מאריאלע אויפ-פאסונג, ווי די אזוי-גערופענע געזעלשאפט, פער-שטענדליך, אז אונזערע העריצער זענען העהר פערשטיינערס, פערהארטעוועט. דאס איז דערפאר ווייל מיר מוזען מעהר קעמפען און מעהר זיך פערטיידיגען ווי אנדערע. מיר מוזען מעהר ריזי-קירען ווי אנדערע. און אויב איהר קינסטלערין האט בעווזען מיט אייער קאנצערט. בעזונדערס מיט דעם ליד „ס'בענקט אהיים" צו ריהרען אנ'-איידעלע סטרונע אין אונזערע העריצער, ווען איהר האט בעווזען אן'ויסצודריקען פון מעהר ווי אייגעם פון אונז, שטילע טרעהרען — זענט איהר א גרויס-סע קינסטלערין. זייט וויסען, אז די גרעסטע קינסט לערין, וועלכע איך האב אין מיין לעבען געזעהען, האט געזונגען פאר דעם גרעסטען קאנצערט וואן איהר האט אמאל געזעהען, זאל לעבען די קינסט-לערין מאלי פיקאן.

אזוי האט מאלי פיקאן געזונגען פאר אל. קאפאנע. (סוף).

דער קרייץ־צוג געגען יודישע דאקטוריים אין דייטשלאנד

בערלין (יט״א) לויט אַ רעגירונגס־פערדצונג האָבען יודישע דאָקטוריים פער דרי דאָס רעכט צו שטעהען בראש פון פריוואַטע קליניקעס און שפיטאלען.

די בערלינער קהלה האָט איבערגעגעבען אין רשות פון אַלע יודישע דאָקטוריים די קהלה־שפיטאָלען אין בערלין און אַלע איהרע לאַבאָראַטאָריעס, מיט וועלכע די יודישע דאָקטוריים וועלען קענען זיך פריי בענוצען פאַר זייער פריוואַטע פּראַקטיק.

דער בערלינער מאַגיסטראַט האָט צוגענומען ביי יודישע דאָקטוריים דאָס רעכט צו בענוצען זיך מיט די שטאטישע שפיטאלען פאַר פריוואַטער פּראַקטיק.

בערלין (יט״א) דער בערלינער מאַגיסטראַט האָט פערבאָטען די בערלינער קראַנקען־קאַסעס און שטאטישע סאַניטאַרע אינסטיטוציעס צו שיקען אין יודישען שפיטאל אַפילו יודישע פאַציענטען, אויב זיי בעקומען אונטערשטיצונג פון דער שטאט. כדי אויצטו האָט דער פע־באָט געגאלטען בלויז לגבי נישט יודישע פאַציענטען.

(בעמערקונג פון רעדאַקציע: דער דאָזיגער פערבאָט איז אויך אַזוי פיל אונאַקטועל, אויף ווי־פיל עס זענען שוין אין בערלין כמעט בכלל נישטאָ קיין יודען, וואָס זאָלען האָבען דאָס רעכט צו בענוצען פון שטאטישע אונטערשטיצונגען).

בעזייטיגט ווייטער העכער 70 יודישע נאטארען איז פרייסען

בערלין (יט״א) די פרייסישע רעגירונג האָט פערעפענטליכט אַ ווייטערע ליסטע פון נאטאַרען, וואָס האָבען ענדגילטיג פערלוירען זייער נאַטאַרעכט. אין די מאָטיוען ווערט גאַנץ אָפען געזאָגט, אַז דאָס געשעהט דערפאַר, וואָס די אויסגערעכענטע זענען יודען אָדער יודען־שטאַמיגע. די ליסטע נעמט אַרום העכער 70 נעמען.

טעטיגקייט פון דער רייכס־רעפרעזענטאַנץ פון דייטשען יודענטום

בערלין (יט״א) די טעג איז דאָ פאָרגעקומען אַ דיצונג פון דער רייכס־פערטרעטונג פון יודישע לאַנדעס־פערבאַנדען אין דייטשלאַנד.

נאָכ׳ן בעהערען דעם אָנדענק פון די פערשטאָרבענע ד״ר חיים אָרלאָזאָרוב און יוסטיץ־ראַט ד״ר עליאָס שטראוס פון מינכען האָט די רייכס־פערטרעטונגען זיך פערנומען מיט אַ רייה אַקטועלע פראַגען פון דייטשען יודענטום, קוים כל מיט דער ערציהונגס־פראַגע. עס איז בעשלאָסען געוואָרען צו גרינדען אַ קאָמיסיע פאַר ערציהונגס־ענינים, וואָס זאָלד זיין די צענטראַל־שטעלע פון דייטשען יודענטום אין ערציהונגס־אָנגעלעגענהייטען און אין דעם כאַראַקטער מיטאַרבייטען און בעראַטען די לאַנדעס־פערבאַנדען און קהלות אין גאַנץ דייטשלאַנד. אַלס פאָרזיצער פון דער קאָמיסיע איז געוועהלט געוואָרען פּראָפעסאָר ד״ר עלבאָגען (בערלין).

נאָכהער האָט דער צענטראַל־סעקרעטאַריאַט פון „צענטראַל־אויסשוס פון די דייטשע יודען הילף און אויפבוי״, אָפּגעגעבען אַ בעריכט וועגען זיין אַרבייט. ביי דער געלעגענהייט זענען אויספיהרליך דיסקוטירט געוואָרען אַלע פראַגען פון דער ווירטשאַפטליכער און סאָציאַלער הילפס־אַרבייט צווישען די דייטשע יודען.

ראַבינער ד״ר בעק האָט געבעטען בעפרייען איהם פון די פליכטען פון מיטאַרבייטער פון דער רייכס־פערטרעטונג און דע׳ מיטגלידערשאַפט פון פרעזידיום, מאָטיווירענדיג זיין וואונש דערמיט. וואָס ער איז אויבעראַלעטעד מיט אַנדערע אַרבייטען אין אינטערעס פון דייטשען יודענטום. די רייכס־פערטרעטונג האָט מיט בעדויערען גענומען צו קענטניש דעם דאָזיגען וואונש און געוועהלט דעם ראַבינער ד״ר בעק אַלס עהרען־פאָרזיצער פון דער רייכס־פערטרעטונג.

אנ׳ערך 400 פון דייטשלאנד ארויסגעטריבענע געלעהרטע מיט וועלט־נעמען

אינסבּרוק (יט״א) די צאָהל בעקאַנטע געלעהרטע, וואָס זענען פערטריבען געוואָרען פון דייטשלאַנד, בעטרעפט אַ׳ערך 400. דאָס רוב פערטרל־

רעוויזיעס פון מזרח־יודישע ארגאניזאציעס אין בערלין

אינסבּרוק (יט״א) פּאָליציי האָט די טעג דורכגעפיהרט רעוויזיעס אין די ביוראָ׳ען פון בערלינער פערבאַנד פון מזרח־יודען און פון צענטראַל פערבאַנד פון מזרח־יודישע אָרגאַניזאַציעס אין דייטשלאַנד. קיין שום פערדעכטיגעס איז נישט געפונען געוואָרען.

יודישער יונגערמאן ווערט בעשולדיגט אין אראפרייסען אַ האַסענקרייץ־פאהן פון אַ נאצי־בנין אין בערלין

בערלין (יט״א) אין בערלין איז די טעג אַרעסטירט געוואָרען דער 20־יעהריגער יעקב הערענפריד אונטער דער בעשולדיגונג, אַז ער האָט אַראָבגעריסען די האַקען־קרייץ־פאָהן פון דער באַצי בנין אויף דער „ברא׳דענבורגישע שטראַסע, הגם דעם אַרעסטירטען ווערט פאָרגעוואָרפען, אַז ער זאָל עס האָבען געטאָן ביי טאָג האָט זיך אָבער נישט כערליכען אין קיין אופן, ווען זאָל עס האָבען געזעהען. פערקעהרס, די אַרבייטער, וואָס זענען געווען בעשעפטיגט ביי די בוי־אַרבייטען אין שכנות פון יענעם בוי, ערקלערען קאַטעגאָריש, אַז עטוואָס אַזוינס איז גאָרנישט געשעהען. נישט קוקנדיג דעריויף וועט הערענפריד געהאַלטען אין אַרעסט. דערווייל ווייסט מען נישט, וואָס מיט איהם איז געשעהען.

דייטשע קוראַרטעז שאפען אפ דעם שחיטה־פערבאָט, אַ נישט דראהט זיי באגקראט

רעזולטאטען פון יודישען באיסאט נעגען דייטשלאַנד

אינסבּרוק (יט״א) די פּראָווינץ אָלדענבורג און דאָס באַד גוטהיים האָבען בעשלאָסען ווידער צו ערלויבען די יודישע שחיטה, ווייל אָהן די יודישע קורגעסט וועלען די דייטשע קוראָרטען נישט האָבען די מעגליכקייט אויסצוקלויבען זייערע בודזשעטען און מודען באַנקראָטירען.

די קור־פערוואַלטונג פון באַד גוטהיים האָט ווידער אַמאָל צושליקט צירקולאַרישע ברעף צו די אַמאָליגע יודישע קור־געסט אין גוטהיים, פערזיכערענדיג אַז אַלע געסט, אָהן אויסנאַהמע, פון דאָס אויף ראַליגיע זענען אין גוטהיים הערצליך ווילקאָמען״, ווייטער ווערט אין דעם צירקולאַר געזאָגט, אַז די „היגע יודישע האָטעלען פערפיגען איבער כשר פלייש״.

גלייכצייטיג ווערט אָבער פון בערלין מיטגעטיילט, אַז אין פיל דייטשע קוראָרטען זענען פון די דאָקטוריים ליסטען געשטראָכען געוואָרען די עמען פון יודישע דאָקטוריים, הגם זיי האָבען נישט פערלוירען דאָס רעכט צו פּראַקטיצירען אין די קוראָרטען.

צו דער פארשטעהענדער יודישער ווירטשאפטליכער וועלט־קאנפערענץ

לאָנדאָן, (יט״א). אין אַנאַרכיקעל אין לעצטען נומער פון „דזשואיש עקאָנאָמיק פאָרום״ (אַרגאַן פון אנגלאָ־יודישען קאָמיטעט פאַר באַיקאָט פון דייטשלאַנד) שרייבט לאָרד מעלטשעט:

די יודישע ווירטשאַפטליכע וועלט־קאָנפערענץ וועט זיך צוזאַמענקומען אין מיטען יולי, עס וועלען זיך אין איהר בעטייליגען דעלעגאַטען מיט אויטאָריטעט און ע״פאָהרונג פון פיל לענדער אויף גאַנץ דער וועלט, דער רעוולטאַט פון זייערע פערהאַנדלונגען וועט זיך מאַניפעסטירען אין דער ווירקזאַמקייט פון באַיקאָט. אויב מיר וועלען האָבען ערפאָלג, איז עס דבלל נישט צופיל צו האָפען, אַז דייטשלאַנד וועט זיך געפינען פיינאַל־פינים מיט אַזעלכע קאַמערציאַלע שוועריקייטען און מיט אַזעל כע שטערונגען אין זיין יועלט־האַנדעל, אַז עס וועט זיך אויסלערנען צו האָבען דרך־ארץ פאַר דער ענט שלאָסענקייט און קראַפט פון יודישען פאָלק.

בערלינער מאַגיסטראַט פערבאָטן יודישע דאָקטוריים

בערלין (יט״א) לויט אַ רעגירונגס־פערדצונג האָבען יודישע דאָקטוריים פער דרי דאָס רעכט צו שטעהען בראש פון פריוואַטע קליניקעס און שפיטאלען.

די בערלינער קהלה האָט איבערגעגעבען אין רשות פון אַלע יודישע דאָקטוריים די קהלה־שפיטאָלען אין בערלין און אַלע איהרע לאַבאָראַטאָריעס, מיט וועלכע די יודישע דאָקטוריים וועלען קענען זיך פריי בענוצען פאַר זייער פריוואַטע פּראַקטיק.

דער בערלינער מאַגיסטראַט האָט צוגענומען ביי יודישע דאָקטוריים דאָס רעכט צו בענוצען זיך מיט די שטאטישע שפיטאלען פאַר פריוואַטער פּראַקטיק.

בערלין (יט״א) דער בערלינער מאַגיסטראַט האָט פערבאָטען די בערלינער קראַנקען־קאַסעס און שטאטישע סאַניטאַרע אינסטיטוציעס צו שיקען אין יודישען שפיטאל אַפילו יודישע פאַציענטען, אויב זיי בעקומען אונטערשטיצונג פון דער שטאט. כדי אויצטו האָט דער פע־באָט געגאלטען בלויז לגבי נישט יודישע פאַציענטען.

(בעמערקונג פון רעדאַקציע: דער דאָזיגער פערבאָט איז אויך אַזוי פיל אונאַקטועל, אויף ווי־פיל עס זענען שוין אין בערלין כמעט בכלל נישטאָ קיין יודען, וואָס זאָלען האָבען דאָס רעכט צו בענוצען פון שטאטישע אונטערשטיצונגען).

בעזייטיגט ווייטער העכער 70 יודישע נאטארען איז פרייסען

בערלין (יט״א) די פרייסישע רעגירונג האָט פערעפענטליכט אַ ווייטערע ליסטע פון נאטאַרען, וואָס האָבען ענדגילטיג פערלוירען זייער נאַטאַרעכט. אין די מאָטיוען ווערט גאַנץ אָפען געזאָגט, אַז דאָס געשעהט דערפאַר, וואָס די אויסגערעכענטע זענען יודען אָדער יודען־שטאַמיגע. די ליסטע נעמט אַרום העכער 70 נעמען.

טעטיגקייט פון דער רייכס־רעפרעזענטאַנץ פון דייטשען יודענטום

בערלין (יט״א) די טעג איז דאָ פאָרגעקומען אַ דיצונג פון דער רייכס־פערטרעטונג פון יודישע לאַנדעס־פערבאַנדען אין דייטשלאַנד.

נאָכ׳ן בעהערען דעם אָנדענק פון די פערשטאָרבענע ד״ר חיים אָרלאָזאָרוב און יוסטיץ־ראַט ד״ר עליאָס שטראוס פון מינכען האָט די רייכס־פערטרעטונגען זיך פערנומען מיט אַ רייה אַקטועלע פראַגען פון דייטשען יודענטום, קוים כל מיט

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 216-90
ספּעציעל־אַרצט פאַר הויט- און וועגעריש
קראַנקהייטען, מענער־שוועכע, אַלע אַרט
אַנאַליזען, עלעקטראָטעראַפּיע, בעהאַנדלונג
מיט קוואַרץ־שטראַהלען.
נעמט אָן פון 2–8 און פון 5–9 אָוונד
בעזונדער וואַרטע־צימער פאַר פרויען.

Dr. R.
Zalcwasser
CHIRURG — כירורג
ציגעל־גאַס 19, טעל. 125-17
נעהמט אָן פון 1–2 בייטאָג און פון 4–7 נאָכמ.

דער רוח פון כערפער

38

סענסאַציאָנעל־עראָטישער ראָמאַן

עס איז געווען אַזוי, ווי זי האָט עס אויסגערעכענט, אָהן גרויסע שווערינקייטען און געלונגען איבערצוציהען פיערן אין דער נויטיגקייט אַרויסצופאָהרען.

אין אַ וואָך שפּעטער נאָך סעווערינאַ׳ס בעגעגענעניש מיט היפּאָליט׳ן, האָט זי זיך מיט פיערן אַריינגעזעצט אין דער בּאַהן און די זענען צוזאַמען אַוועקגעפאָהרען אין אַ שטילען קוראָרט ביים ים, נישט ווייט פון סאַן־דראַפאַל.

שוין אויפ׳ן פעראָן שטייענדיג האָט דעם פאַר־בּאַלק אַרומגענומען אַ שטאַרקע נערוועזיטעט?

פיער איז געווען אויפגערעגט פון דער נויטיגקייט צו ענדערען דעם סדר פון זיין אַרבייט, און סעווערינאַ איז געווען אין איין שרעק צו בעגעגענען מאַרסעלען. צו דערזעהען זיין בייזען, דינעם, ווי אַ זילבערנעם פאָרם שמייכעל, אָדער דערזעהען פאַר זיך, דעם ריזען־שאָטען פון היפּאָליט׳ן.

ערשט, ווען דער צוג האָט גערירט און די רעדער האָבען אָנגעהויבען צו קלאַפּען, האָט זיך סעווערינאַ בערוהיגט, און פטור געוואָרען פון איהרע שרעקען.

די וואונדערבאַרע שטילע איינזאַמקייט איבער שלאָס־קופּע פיס׳ים וואַגאָן, וואָס האָט זיך געיאָגט אין דער פינסטערניש, האָט אַרומגעכאַפּט סעווערינאַ׳ן און פיערן און געשענקט זיי בערוהיגונג.

ווידער האָט אין די אויגען זייערע אויפגעפינקעלט יוגענד, און זיי האָבען דערפיהלט אַז זיי ליבען זיך איינגאַנצער פיל מעהר און אויפריכטיגער,

ווי בעת דער ערשטער נסיעה.

בעוונדערס האָט זיך סעווערינאַ אונטערגעגעבען דעם רייץ פון די שטילע טעג פון זגליק, וואָס זענען איהר פאַרגעשטאַנען — פון אָט דעם גליק, וואָס עס האָט זיך איהר אויסגעוויזען, אַז זיי זאָלען ווערען אומפערגענגליך, אייביג.

די דאָזיגע טעג זענען געווען די בעסטע אין איהר לעבען.

זי איז געווען איבערפולט מיט׳ן בעוואוסטזיין פון איהר גליק:

ים, זון, דער זאַמד־ברעג, דער אַפּעטיט, דער שלאָף — דאָס אַלץ האָט איהר צוגעטראָגען במתנה אַלדאָס־בעסטע.

עס זענען געשטאַנען הערליכע טעג, דער הי מעל איז געווען בלוי, די לופט — לויטער.

באַדענדיג זיך אין די זון־שטראַהלען, האָט סעווערינאַ פעריגעסען, וויפיל הענד עס האָבען אויס געקנעטען איהר לייב.

ווידער האָט איהר קערפּער צו איהר אַליין געהערט, און עס האָט געבליהט איז זיין רייגקייט, אויף פיער איז געווען גליקליך.

ער האָט זיך געקוויקט מיט דער רוהיגקייט, און דער שטילקייט פון דער פרעכטיגער געגענד, און מעהר פון אַלץ — מיט דער באַהנטקייט פון סעווערינאַ׳ן.

בילדע פלעגען ווי אוועקשווימען אין׳ם אָפענעם ים...

זיי פלעגען זיך אַריינזעצען אין אַ שלעפל, און

דאָס גלייכמעסיגע קלאַפּען פון די וועסלעס האָט זיך צונויפגעגאָסען אין איינס.

זיי האָבען זיך געפאַרען און געשפּילט אין׳ם ים־האַמד, ווי די קליינע קינדער, און סעווערינאַ האָט געפיהלט, אַז זי האָט זיך דערנעהנטערט מיט איהר מאַן, ווי באַך קיינמאָל נישט.

אין פאַריז האָבען איהם אָפּגעשיידט פון איהר די קראַנקע, די ביטער, די וויסע שאַפטליכע צאַרבייט, אָבער דאָ האָט זיי גאָרנישט נישט צושיידט, און די פיזישע איבונגען, ביי וועלכע זי איז געווען אַזוי פליק און געשיקט, ווי ע״ר האָט געשאַפען צווישען זיי נאָהענטקייט, וואָס עס איז פערהאַן צוויי שען שווענטער־ברידער.

ווי ליב און טייער ע״ר איז איהר געווען, אָט דער פיער איהרע, אין די דאָזיגע אומפע״געליכע טעג.

ווי פערראַכטעט האָט זי זיך דע״פאַר, וואָס זי האָט געפונען אין זיך דעם כוח צו צושטע״ען אַזאַ האַרמאָניישקייט!

דאָס מיסברויכען מיט נאַרקאָטישע מיטלען רופט אַרויס אין קערפּער אַ שטאַרקע אויפטרייסלונג, און דערפון קומט אַ מין ענעל צו זיי — מען הויבט אָן צו גלויבען, אַז דער אַ־גאַנזום האָט זיך אויף שטענדיג אויסגעגיסלט פון די פיזיאָלאָגישע דיגע געוואוליהייטען.

אַזוי איז אויך געווען מיט סעווערינאַן:

אָפּגעבענדיג זיך מיט איהר אויסגעלייטערטען גליק, האָט זי אָנגעהויבען צו גלויבען, אַז זי וועט זיך שוין מעהר קיינמאָל נישט צוריקקעהרען אויף דער ווירען־גאַס.

אַ האָט שוין מעהר נישט געפיהלט דעם גיפט, וואָס האָט זי געטריבען צו זונות.

מיט פערוואונדערונג האָט זי זיך דע׳מאָהנט אין דער צייט פון איהר גוטוויליגע פע״שקלאַפטקייט, פון וועלכער זי האָט זיך בעצייטענס בעפרייט.

פון איהר פערברעכען אין׳ם הייזעל פון דער מאַדאַם אַבאַס איז קיין שפּור נישט פערבליבען.

קיינער, אַפילו הייאָ׳ס קאָן זי נישט געפינען.

איהר רוח האָט יך געפונען אין איהרע איינען, און צי האָט זי דע׳ געקאָנט צילאַזען דעם גע־דאַנק, אַז איהר גליק וועט בעדראָהט אַ־אַדאַ, אויפ׳ן ברעג: יא, אין די שטראַהלען פון דער לופט־זון, אונטער די שוץ פון פיער?

איהר אייגען געוועהר האָט זיך אָבע״ געוועגט געגען איהר.

צו שבעל האָט זיך איהר אויסגערוכט, אַז זי קאָן פון קיין ביין נישט געדראָפען ווערען.

ווען דאָס „סאַלאָנדעל״ פון דער מאָדאַ אויס האָט פעלוי״ע פאַר איהר די ספּעציעלע בע־דייטונג ווי מאַזיל״ע זיי געוואָרען פאַר איהר אַ־גוואָרע אַנאומגליקלעך נפשל, מאַרסעל — אַ געוועהנלי־כער אַלפאַנס, און היפּאָליט — אַ קנאַפּ־רעדענדיגער שוועער יונג — דאַן האָט זי אָנגעהויבען צו גלויבען אין איהר רעכט.

דאַן איז אָבער, גלייכצייטיג מיט דעם, אומ־געפאַלען איהר זיכע״סטער שוץ — מיטעל, עס איז פערשוואונדען געוואָרען איהר מיסטישע״ פחד, און אַלס אייגציג געוועהר איז ביי איהר געבליבען דער שכל.

און — דער שונא יואָס האָט זיך טיף בע־זעצט אין איהר לייב האָט ווידער אויפגעלעבט.

אין איינעם אַנ׳אינדע״פריה האָט אָנגעהויבען צו טרעפען אַ רעגען.

שפּעטער, דערמאָהנענדיג זיך אין דעם דאָ־זיגען טאָג, האָט סעווע״ינאַ געטראַכט, אַז ווען נישט דער שלעכטער וועטער אין יענעם פרידמאָרגען, וואָלט אַלץ געווען גאָר אַנדערש.

אַזוי האָט זי געטראַכט — פונקט די געהייטע קרעפטען, וועלכע זי איז געווען געהאָרכזאַם, זאָל־טען נישט פערמאָגט אַ שלל פון געדולדיגקייט, און נישט געטשאַטעוועט די גאַנצע צייט אויף דער קרבן.

(פאָרזעצונג קומט).

דער אויטאמאביל איז אליין אוועק

און איצט גייט אַוועק זיצען זיין אינהאבער

(א) דער אַזאַרקאַווער איינוואוינער קאַזשי־מיעזש שיעראַשעווסקי איז שולדיג דעם לאָדזער זיגמונט סקאנדאַוווסקי (לימאַנאָווסקיעגאָ 57) א 1000 זלאָטעס.

סקאנדאַוווסקי האָט דאָס געלט נישט ארויס־געקריגען, האָט ער זיך געמשפט, אַרויסגעקראָגען א „זאַיגנטשע" אויף שיעראַשעווסקי'ס אַנ'אויטאָ, אז מען איז געקומען די כלי אויסליציטירען האָט זיך אויסגעלאָזט בוידעם — נישטאָ דער אויטאָ.

שיעראַשעווסקי האָט נעכטען בעקומען א געריכטס־אורטייל — א יאָהר צו זיצען, און נישט צו נוטיגען זיך אין זיין פערשוואונדענעם אויטאָ.

וואס, א שטייגער, איז הארטער?

מ'טרייבט אַ שיכור'ן דיבוק מיט שטעקענס

(א) דער 39־יאָהריגער מויערער־אַרבייטער, סטעפאַן דורעק (פון פייפער־גאַס 26) האָט זיך נעכטען לכבוד זונטאָג, וואַזשנע אָנגעוויסט מיט בראַנטען, און זיך אַוועקגעשטעלט אין דער גאַס סקאַנדאַלעווען מיט די דורכגייער.

דער סוף איז געווען, אַז דיזעלבע פערטשע־פעטע דורכגייער האָבען איהם געפּרוּבט לערנען שכל איז בלק מיט שטעקענס איבער'ן קאָפּ.

אויף ווי ווייט דאָס האָט געהאָלפען. קאָן זאָגען די פאַגאָטאָוויע, וועלכע האָט איהם דעמ־זעלבען קאָפּ „צוזאַמענגעקלעבט" און איהם גופא אָפּגעפיהרט אַהיים.

געביסען דורך משוגענע הינט

(2) סטאַניסלאַוו קלימעצקי (דרעווגאָווסקאַ 50) האָט בעלייגט א מאַלדיגונג, אז זיין 5־יאָהריגער זוהן איז געביסען געוואָרען פון א משוגענעם הונט.

דער הונט איז דער'הרג'עט, און דאָס קינד האָט מען אַריבערגעשיקט אין שפּיטאָל.

אויך זיגמונט טשיכעצקי (ווידאַק 15) איז צוביסען געוואָרען דורך א הונט, וואָס מ'האָט א חשד אויף איהם, אז ער איז א משוגענער.

אַ פּיא, בנאמנות: ס'איז נאָך דערווייל נישט בעקאַנט, אז הינט זאָלען זיך האָבען אויסגע־לערנט לייענען היטלעריסטישע, אָדער ענדעקישע צייטונגען...

„דער ציוניסטישער מארגען אין שיין פון נאך־מלחמה'דיגער פאלעסטינע־פראקטיק"

פארלעזונג פון י. כמורנער

מאָרגען, דינסטאָג, דעם 4 יולי, 8 אָוועגד קומט פאָר אין פיהרמאַניע־זאַל א פאָרלעזונג פון י. כמורנער פון וואַרשא א. ד. ט. „דער ציוניסטישער מאָרגען אין שיין פון נאָך'מלחמה'דיגער פאַלעס־טינע־פּראַקטיק.

דער פרעלעגענט י. כמורנער איז בעקאַנט אַלס אָנגעזעהענער פּובליציסט און איינער פון די פיהרער פון „בונד".

ה' כמורנער איז אויך א גוטער און גייסט־רייכער רעדנער, אזוי אז זיין פאָרלעזונג וועט ז כער אַרויסרופען דעם געהעריגען אינטערעס.

א צופאל, צי בכיון?

ווער איז שולדיג: דער ראַוועריסט, צי דער ראַוועריסט?

(2) ווילי מעמיך (ליפּאָוואַ 37) איז בנעכטען, פאַהרענדיג אויף זיין ראָוועטער, שיבע־געפאַהרען און שטאַרק צושעריגט אַ געוויסע אירעל קעמפּיר־סקאַ (פון פעטריקאָוועד 66).

ס'איז צוגלייפגעשטעלט געוואָרען אַ פּראָטאָ־קאָל.

ברידער צווישען ברידער

(2) בעכטען האָט זיך אויף טשיקאָוועס אַ בי־סעל געוויזען די זון. (מ'קאָן דאָך נישט פונדעסטוועגען זיי זאָזוי איינגעשעקשנט און גיין „נאַ צאַלעגאָ", געגען לוח, און ס'איז דאָך פאַר יולי, און די שרוש־קאָווקעס פאָדערען לייטשקייט...)

זעגען געשטאַנען ביים טויער אויף געגעראַל סקאַ 4 די ברידער מאַריאַן און רודאָלף לאַנגער.

און אַ געוויסען מאָמענט זענען צו זיי צוגעקער־מען זייערע בעקאַנטע, די ברידער פראַנציעשעק און יוזעף ווילגוס. (דרעווגאָווסקאַ 83).

זונטאָג איז געווען, די זון האָט אויגטערגעוואָר־רעמט די פּלייצעס, — האָט מען זיך גאַנץ געמיט־ליך געשמועסט.

און אַ געוויסען מאָמענט איז צווישען די ציוי ברידער־צדדים געקומען צו אַנ'אַמפּעריי (עס האָט זיך, מסתמא געהאַנדעלט נישט אַזוי וועגען דעם צוטריט צום ים, „אַר מאַזשאַ דאָ מאַזשאַ", ווי מאַר זשע, אפשר הייסט עס, וועגען אַנ'אַנדער פּיכטען ענין, ווי דהיינו, וועגען אַ שבעפּסעל...) און מ'האָט אַזוי לאַנג אַריינגעטענהט ביז פראַנציעשעק האָט אַ „פּאָרקע"־געטון רודאָלפ'ן מיט אַ מעסער און פּלייצע.

מיט'ן פערוואונדעטען איז זיך מתעסק דער שפּיטאָל, און מיט'ן מעסערניק — פּאָליציי.

צוויי ארעסטען: „אויף לינקס און אויף רעכטס"

(2) עהערנעכטען אין אָוועגד האָבען געהיים־אַגענטען פערהאַלטען אויף דער זגערזשער גאַס דריי יונגעלייט, ביי וועלכע מען האָט געפינען קאָמוניס־טישע אויפרופען.

אין דערזעלבער נאַכט זענען אויך אויף פעטרי קאָוועד גאַס פערהאַלטען געוואָרען ציוויי פערשוינען וואָס האָבען געטראָגען פעקלען מיט ענדעקישע העצערישע אויפרופען, וועלכע זעגע בשעתו קאָנ־פיסקירט געוואָרען דורך דער מאַכט.

מחמת דעם וואויל פון דער אויספאָרשונג ווע רען די נעמען פון די אַרעסטירטע אין ביידע פאַ־לען דערוויל נישט אָנגעגעבען.

מען ננב'עט דעם ריכטיגען סעזאָן־ארטיקעל

(2) פון סווענטער־וואַרשטאַט (אויף גלובנע 31), וואָס געהערט צו אַ געוויסען עדמונד שאַרניק, האָט מען אַרונטערגעריסען אַ שלאָס, און אַרויסגע גנבעט אַ גרעסערען סכום סווענטערס און מאַשינען־טיילען. דער היזק בעטראָפט איבער טויזענד זל.

דערוויל האָט מען נאָך די גנבים, וועלכע עס איז, משמעות קאַלט — נישט געטאָפּט.

געזעגנונגס־אויפטריט פון די לאָורעאַטען־טענצער

אין פילהארמאניע־זאל

ווי מיר האָבען שוין געמאָלדען קומט פאָר דעם קומענדיגען דאָנערשטאָג, דעם 6־טען אָון פרייטאָג, דעם 7 ה. ח. די לעצטע 2 געזעגנונגס־אויפטריטען פון די בעסטע לאָורעאַטען־טענצער פון ערשטען אינטערנאַציאָנאַלען גדויסען אַרטיס־טישען טאַנץ־קאָנקורס אין וואַרשא.

די אויפטיהרער פון פראָגראַם זענען: די בע־ריהמטע יודישע טענצערין, וועלכע האָט בעקומען דעם ערשטען פּריז פון מלוכה־פּרעזידענט רות שרה אַבראַמאָוויטש, געהו. פרימא־בעלערינא פון דע בערלינער מלוכה'שער אָפּער, איהר פּאַרטנער גע־אַרג גראַקע, יוליאַ מאַרקוס און זשיוסא באַטשינסקאַ.

ביידע אויפטריטען ווערען ערוואַרט מיט גרויס שפּאַנונג.

יודעי געדענקט!

היטלערישע באַנדעס פייניגען אייערע ברידער אין דייטשלאַנד!

אייער געוועהר געגען זיי איז באַיקאָט אויף סחורות פון דייטשלאַנד!

לעגיאָניסטען־פערבאַנד זאַמעלט

אויף אַנ'אַעראָפּלאַן אַלס מתנה פון דער לאָדזער וואַיוואָדזשטוועס פאַר דער מלוכה

אין 19־יאָהר טאָג, דעם 6 אויגוסט ווען פּילסודסקי'ס לעגיאָנען זענען אריבער די פּוילישע גרעניץ אַרדענט איין דער לאָדזער לעגיאָניסטען־פערבאַנד אַ גרויסע זאַמלונג אין דער גאַנצער לאָדזער וואַיוואָדזשטוועס, דאָס געלד ווערט גע־זאַמעלט, כדי איינצוקויפען אַנ'אַעראָפּלאַן אַלס מתנה פון די איינוואוינער פון דער לאָדזער וואַיוואָדזשטוועס פאַר'ן פּוילישען לופט־פלאָט, די זאַמלונג וועט אונטערשטיצט ווערען דורך דער גאַנצער בעפעלקערונג.

ראַדיאָ־פּראָגראַם

מאָנטאָג, דעם 3 יולי 1933

11,57 צייט־סיגנאַל. 12,05 גראַמאָפאָן. 12,25 פרעסע־איבערזיכט. 12,33 קאָמוניקאַטן. 12,35 גראַמאָפאָן. 2,55 גראַמאָפאָן, קאָמוניקאַטען פון לאָדז. 4,00 קאָנצערט. 5.00 שמועסען אין דער פראַנצויזישער שפּראַך. 5,15 גראַמאָפאָן. 5,30 גראַמאָפאָן. 6,15 רעפעראַט. 6.35 גראַמאָפאָן. 6,55 אויריציע. 7,20 פערשידענעס. 7,40 פעליע־טאָן. 8.00 אָפּערעטקע, אָוועגד־פּרעסע, קאָמוניקאַטן. 10,00 טאַנץ־מוזיק. 10,55 ספּאָרט. 10.35 קאָמו־ניקאַטען, 10.40 מוזיק פון טשעכאָטשינעק.

* * *

אויסלאַנד

4,45 פּאַריז — קאָנצערט. 8,00 פּאַריז — אָפּערע. 8,05 קרולעוויץ — אָפּערעטקע „1001 נאַכט". 8,45 שטראַסבורג — קאָנצערט.

אָרטאָפּעדישער אַנשטאַלט

אַראָפּעזען, גאָרסעטען, אַר־טאָפּעדישע אַפּאַראַטען אַלער אַרט, לייכטע פלאַט־פוס־אייגלגען בעגען פוס־שמערצען אַלס נאָך גיפּס־אָפּדרוק.

Dr. med. Lubicz i. Villy Simonović

פּיעטריקאָווער 119, טעל. 281-81.

שלאָסערי־אַרבייטען,

ווי אויך אויטאָמאַטישע שוויסונגען מעטאַל־בעאַרבייטונגען מאַשינען־טיילען

פירט אויס ביליג

J. REDER, Łódź

קאָנסטאַנטינער 11/13.

לעכער אויף מאַשין

ווערען אָנגענומען אויסצוגייען ביי ג. נאַרדמאַן, שרודמיעסקאַ 8

קליינע אַנאָנסען

1 זלאָטי

אַנאָנס ביז 15 ווערטער

פרייע פּאָסטענס

אַנ'אָרענטליך מיידעל פון אָרענט־ליכע עלטערן [illegible] מעלדען אין פּאַפּיר־געשעפט זשעלאַ. 3512

לאָקאַלען

פאַר זעהר ביליג צו פערדינגען 2 שטיבען און אַ קוך מיט בעקוועמליכ־קייטן אין פראָנט, נאָוואָמיעסקאַ 18, ביי וואָלפאָוויטש. 3512

אַנ'אָרט צו שלאָפען פאַר 2 יונגע־לייט אָדער פריילייגנס. עס קען אויך זיין אויף אַ פּראָצאָווניע. פּיעטריקאָווער 25, וו. 6, פראָנט, 2־טער שטאָק. צו פרעגען פון 9 אָוועגד. 3505

8־יונג, לעטניקעס אין

ווישניאַוואַ־גורא

איז צו בעקומען דעם

„נייעם פאָלקסבלאַט"

פון 8 אַ זייגער פריה ביי י. אַ מ נ י ק.

ווילא קאַוואַלע.

עס ווערט אויך אָבגעשיקט אַהיים.

לעטשניצע כראַבראַנגע 4 רוג זגערזשער 87

נעהמט אָן קראַנקע פון אַלע ספּעציאַליטעטען

ווזיט 3 זל.

וועגעראַלאָגישער קאַבינעט. 3377

כירורגישער קאַבינעט

Dr. Szreiber

איז געוואָרען אינבערגעטראָגען אויף

Narutowicza № 9

tel. 122-95.

אָפּעראַציעס, אָפּטרגנקעס, המלט זשילאָקעס אַז"וו

הייל־אַנשטאַלט־פרייזען.

לעטשניצע

זגערזשער 17

נעהמט אַן קראַנקעס אין אַלע ספּעציאַליטעטען

פון 9 פריה ביז 7 אַ זייגער אָוונט.

ווזיט 3 זל.

אַ שלאַף־צימער

אין אַ גוטען צושטאַנד

ווערט געזוכט

צו קויפען

אָפּערטען אונטער "B" אין אַדמינ.

Poradnia WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען

זאַוואַדזקאַ 1

נאָר פאַר ווענערישע הויט־קראַנקהייטן. און מענער־שוועכע אַנשליוען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער.

קוואַרץ־לאַמפּען, עלעקטרישער הייל־קאַבינעט.

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָה. פון 11—4 נ"מ נעמט אָן אַ פרוי־דאָקטאָר נאָר קינדער און פרויען, זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכט. בעזונדער וואַרטע צימער פאַר פרויען.

ווזיט 3 זל.

לעטשניצע

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און דענטיסטישער קאַבינעט

11 בזשעזשינער 11

טעלעפאָן 137=63

עס נעמען אָן דאָקטוירים ספּעציאַליסטען שיפּמאַן, וואַלינסקי, שמיר־געלד, קערשנער, שמער־לאַווסקי, סלאַבאַדסקי, זאַלצ־וואַסער, איציקזאָן, קראַ־סאַווסקי, יאַסובזאָן און דענטיסטין סטאַראַפּאַלסקאַ.

זיכערע הילף און אַ רפואה!

אהן אָפּעראַציע, אהן בלוט, אהן אַ מעסער און אהן בלוט־פער־גיסטונג פאַר קראַנקע אויף ברוכען, פאַר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע קאַליקעס אין גוף, פאַר הויקערס און פיס.

פערלאָזט נישט די קראַנקהייט, ווייל דער ווינטעל־ברוך ווערט גרויס מיט אַ מענשען־קאָפּ, און עס פאַלט אַרײַן אין דעם כיס איז דער קראַנקער אין אַ גרויסער סכנה, דורך פערריהען די קישקעס ווערט ער בראַנדיג אַז שטערבלען. ספּעציעלע נומענע הייל־באַנדאַזשען בעזעטיגען זיכער דעם שוואַרסטען ברוך, אויף אַלע הויקערס, לייטגיגען ספּעציעלע הייל־נאַרסטען און שפּאַרשטען אַלע פערקרומטע פיס און פלאַט־פיס, ווי אויך קונסטליכע נומענע פיס.

עמפּפעהלט אין אַ רייכען אויסוואַהל פון קאַלירטע דאַמען־ און מענער־שיר־מס ' און שטעקענס צו קאָנקורענץ־פּרייזען.

נעהמט אַן אַלערליי רעפּעראַטורען פון שיר־מס און שטעקענס.

איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל־אַנשטאַלט

Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאָס פערזענליכע ערשיינען פון די קראַנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפּלאָמען האָבען אויסגעשטעלט פּאָלגענדע אונטערזוכונגס־פּראָפעסאָרען: פּראָפ. ד"ר באַראַנטש, פּראָפ. ד"ר י. מאָרישלער, פּראָפ. דר בר. קיעלאַנאָווסקי און אויך אַנדערע.

מיר נעהמען אויך אָן פערזיכערונג פון דער קראַנקען־קאַסע.

דאַנקזאָגונג.

איך דריק אויס מיין הערצינסטען דאַנק דעם ה' דור. י. ראַפּאַפּאָרט, וואוינ־האַפט אין לאָדז, וואָלמשאַנסקע 10 פאַר זיין אויסקורירען מיך פון אַ ברוך־קראַנקהייט דורך דיין נומען באַנדאַזש.

(—) יאַסעק זילבערשטיין, לאָדז, פראַנציעשקאַנער 56.

ווערקשטעל שירמס — פון — און שפּאַציר־שטעקענס

ס. פייגענבוים

לאָדז, נאַרוטאָוויטשאַ 19

עמפּפעהלט אין אַ רייכען אויסוואַהל פון קאַלירטע דאַמען־ און מענער־שירמס ' און שטעקענס צו קאָנקורענץ־פּרייזען. נעהמט אַן אַלערליי רעפּעראַטורען פון שיר־מס און שטעקענס.

שייטלען

מיט פּאַריזער שרינדען און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט אויך אַנדולאַציע אין מאַניקור

ביי קערש,

סקווערעווע 15

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman